

Sammanträde i Regionala Utvecklingsnämnden

Ordförande kallar till sammanträde.

Tid: 2018-12-14, kl 10.00 - 13.00

Plats: Landstingets kansli i Falun, rum Kullan

Innehållsförteckning

	Inledning och protokollsjustering.....	2
1	Justering av närvarolistan	
2	Godkännande av dagordning	
3	Protokollsjustering	
	Informationsärenden	2
4	Information	
	A) Budget 2019	
	B) Verksamhetsplan 2019	
	C) Internkontrollplan	
	D) Ägaranvisning och finansiering av ALMI GävleDala AB, bilaga	
	E) Överlåtelse av aktier i ALMI, bilaga	
	F) Långsiktig fondstruktur ALMI Invest Norra Mellansverige AB, bilaga	
	G) Ansökan Arbetsintegrerat Socialt Företagande, bilaga	
	H) Överföring av medel Ung i Dalarna, bilaga	
	I) Miljötinget, bilaga	
	J) Livsmedelsstrategi, bilaga	
	Beslutsärenden	3
5	Beslut	
	A) Fastställande av nämndens delegeringsbestämmelser, bilaga	
	B) Fastställande av BDU-instruktion, bilaga	
	C) AlmeDalarna -inriktning 2019, bilaga	

Inledning och protokollsjustering

1 Justering av närvarolistan

Ordförandens förslag

1. Närvarolistan fastställs.

2 Godkännande av dagordning

Ordförandens förslag

1. Godkännande av föreliggande dagordning.

3 Protokollsjustering

Ordförandens förslag

1. _____ utses att jämte ordföranden justera protokollet.
Ordföranden överlämnar efter egen justering till justeringsmannen.
Justering ska vara klar inom 14 dagar.

4 Informationsärenden

Ordförandens förslag

1. Informationen bifogas protokollet.

Information lämnas om:

- A) Budget 2019
- B) Verksamhetsplan 2019
- C) Internkontrollplan
- D) Ägaranvisning och finansiering av ALMI GävleDala AB
- E) Överlåtelse av aktier i ALMI
- F) Långsiktig fondstruktur ALMI Invest Norra Mellansverige AB
- G) Ansökan Arbetsintegrerat Socialt Företagande
- H) Överföring av medel Ung i Dalarna
- I) Miljötinget
- J) Livsmedelsstrategi

5 Beslutsärenden

Ordförandens förslag.

1. Nämnden föreslås fastställa föreslagna delegeringsbestämmelser för nämnden samt att de skall gälla fr.o.m. 2019-01-01.
2. Nämnden föreslås fastställa föreslagen BDU-instruktion samt att den skall gälla fr.o.m. 2019-01-01.
3. Nämnden föreslås fastställa föreslagen inriktning för Region Dalarnas medverkan i AlmeDalarna 2019

Handläggare
Hans Pontusson
023-77 70 56
hans.pontusson@regiondalarna.se

Datum
2018-11-14

Diarienummer
2018/139

Ägardirektiv – Almi Företagspartner GävleDala AB

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår Direktionen besluta anta förslag till ägaranvisning 2019.

Arbetsutskottet föreslår Direktionen besluta anta förslag till överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2019.

Sammanfattning av ärendet

Inför 2019 har ägaranvisningarna diskuterats mellan parterna/ägarna av ALMI Företagspartner Gävle Dala AB.

I årets avtal har Region Gävleborg och Region Dalarna säkerställt att ALMI:s relation till övriga företagsfrämjande aktörer, förtydligats ytterligare. Anslaget från Region Dalarna är oförändrat från föregående år. Den del i anslaget som definieras som "Reserverade medel för tillväxt" kommer att användas för att stärka bolagets förmåga att främja ett mer jämställt företagande och att nå målgrupper som är underrepresenterade idag.

Beslutsunderlag

I ärendet bifogas föreslagen ägaranvisning, Målstruktur för verksamhetsåret 2019, Affärsområde Företagspartner samt överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2019.

Ärendet

Hans Pontusson
Chef Tillväxtenheten

Elsmari Julin
Regionchef

Beslutet ska skickas till

Samtliga kommuner

Landstinget Dalarna

ALMI Företagspartner Gävle Dala AB

Bilagor

Bilaga 1	Ägaranvisning
Bilaga 2	Målstruktur för verksamhetsåret
Bilaga 3	Överenskommelse om finansiering

Ägaranvisning för Almi Företagspartner Gävledala AB

Almi Företagspartner Gävledala AB, nedan kallat bolaget, ägs av Almi Företagspartner AB (51 procent) nedan kallat moderbolaget, av Region Dalarna (24,5 procent) och av Region Gävleborg (24,5 procent).

Ägarna tydliggör i dessa ägaranvisningar sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av och mål för bolagets verksamhet

Dessa anvisningar är styrande för bolagets verksamhet i enlighet med beslut som fattats vid årsstämma under våren 2018.

1 Uppdrag

Almis verksamhet ska stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt.

Bolaget ska erbjuda tjänster inom affärsutveckling och utlåning i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Almis målgruppsmodell ska vara styrande för hur resurser ska allokeras varför tillväxtpotential och nytta av Almis marknadskompletterande insatser ska vara avgörande för beslut om insatser.

Verksamheten ska medverka till att konkurrenskraftiga, och därmed hållbara, små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Med hållbar tillväxt avses tillväxt i bolag som bedöms vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara över tid.

Bolaget ska aktivt söka nya kunder och verksamheten ska utgå från behoven hos företagen regionalt.

Bolaget ska arbeta mot alla kunder i målgruppen men ha ett särskilt fokus på tidiga skeden i termer av livscykel eller i termer av expansionsfaser såsom produkt- och tjänste- eller marknadsutveckling, samt kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Bolaget ska bidra till utvecklingen av företag med kunskapsintensiva affärsidéer.

Almis verksamhet ska vara marknadskompletterande och riktas mot företag som inte får sitt behov av finansiering eller rådgivning tillgodosett av marknadens privata aktörer.

Bolaget ska samverka och bygga partnerskap med relevanta privata och offentliga aktörer vars syfte är att finansiera och på andra sätt stödja företagsutveckling samt internationalisering av näringslivet, både för att säkerställa att kundföretagen får tillgång till rätt insatser och för att bidra till samordning av insatser inom aktörssystemet. Detta gäller särskilt samverkan med Almi Invest.

2 Vision och affärsidé

Verksamheten ska utgå från Alms vision och affärsidé.

- Almi investerar i framtida tillväxt.
- Med lån, riskkapital och affärsutveckling skapar vi möjligheter för företag att växa. Almi finns nära företagen med en bred kunskap om företagande och hållbar tillväxt.

3 Riktlinjer för verksamheten

Bolagets kärnverksamhet är lån i kombination med affärsutveckling. Bolaget ska i kommission tillhandahålla de lån och garantier som ingår i koncernens produktutbud samt de nationella kunderbjudandena inom affärsutveckling. Affärsutvecklingsverksamhet utöver de nationella kunderbjudandena ska utgå från det identifierade behovet hos de små och medelstora företagen.

Sådan verksamhet ska godkännas av bolagets styrelse som ska säkerställa att uppdragen ligger i linje med ägarnas syn på verksamhetens inriktning.

Bolaget ska samverka med de regionalt utvecklingsansvariga och i tillämpliga delar bidra till att mål för den regionala utvecklingen uppnås. Härvid skall bolaget verka för ett effektivt och kompletterande samarbete med övriga regionala företagsfrämjande aktörer och deras tjänster.

Bolaget ska bedriva verksamheten effektivt så att en så stor andel som möjligt av resurserna används för affärsverksamhet mot kund. Koncerngemensamma processer och stödfunktioner ska användas.

Bolaget ska v tillämpa det koncerngemensamma ledningssystemet. Bolaget ska implementera riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande, beslutade av regeringen den 22 december 2016.

Bolaget ska aktivt medverka i den fortsatta implementeringen av Almis strategi.

4 Verksamhetens mål

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva de mål som framgår av vid var tid gällande målstruktur. Målstruktur för verksamhetsåret 2019 återfinns i bilaga 1.

5 Särskild rapportering

Bolaget ska i samband med årsstämman till ägarna lämna dels en skriftlig rapport av hur målen har uppnåtts samt kommentera ev. avvikelser, dels en skriftlig rapport av väsentliga insatser som bolaget vidtagit med anledning av denna ägaranvisning.

Bolaget ska tillstålla ägarna kvartalsbokslut inklusive periodens rapport om uppföljning av periodens utfall av fastställda mål.

6 Finansiering av verksamheten

Ägarna tillskjuter för bolagets verksamhet 2019 anslagsmedel enligt särskild överenskommelse.

Därutöver tillkommer medel för projekt och uppdrag, initierade av ägarna och som finansieras av ägarna gemensamt eller var och en för sig enligt särskilda överenskommelser.

Särskilda uppdrag från någon ägare till Bolaget ska godkännas av båda parter. Kostnader och intäkter för uppdrag som finansieras vid sidan av ägaranslaget ska redovisas särskilt.

Sådana uppdrag kan tillkomma när som helst under verksamhetsåret ska godkännas av bolagets styrelse i enlighet med vad som framgår av avsnitt 2 ovan.

Bolaget ska där så är möjligt komplettera finansieringen av verksamheten genom medel från bl.a. nationella och regionala aktörer eller EU.

Denna ägaranvisning, som ersätter tidigare utfärdade ägaranvisning, har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Falun den 2018

Region Dalarna

.....
Abbe Ronsten

Gävle den 2018

Region Gävleborg

.....
Eva Lindberg

Stockholm den 2018

Almi Företagspartner AB

.....
Göran Lundwall

BILAGA

Målstruktur för verksamhetsåret 2019, Affärsområde Företagspartner

Målstrukturen för affärsområde Företagspartner är indelad i tre målområden med totalt sju underliggande mål.

Målområde	Beskrivning	Mål
Uppdraget	Almi bidrar till hållbar tillväxt genom att tillhandahålla marknadskompletterande affärsutveckling och finansiering med fokus på tidiga skeden, kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund.	1. Index Tillväxt 2. Index Fokusgrupper
Företagskultur	En kundorienterad, innovativ och lärande företagskultur med fokus på ständiga förbättringar och god affärsetik såväl internt som externt i interaktion med kund.	3. Engagemangsindex Medarbetare 4. NPS Kundföretag
Effektivitet	En effektiv verksamhet där så stor andel som möjligt av resurserna läggs på verksamhet mot kund, mot rätt kunder, samt att stor effekt uppnås i förhållande till nedlagda resurser.	5. Andel kundtid 6. Andel och antal insatser till respektive målgrupp 7. Lånevolym och avkastning

Mål för affärsområde Företagspartner

1. Index tillväxt

Företag som fått insatser av Almi ska vid utgången av tredje räkenskapsåret efter insatsåret ha haft bättre utveckling av överlevnadsgrad, omsättning och förädlingsvärde än relevant regional kontrollgrupp. Almis årliga effektmätning används för beräkning av ett sammanvägt index. Almis insatser år 2018 kommer att effektmätas och indexberäknas i årsskiftet 2022/2023.

Målet är ett indexvärde på över 100 samt förbättring över tid avseende såväl delindex som sammanvägt index.

2. Index fokusgrupper

Kvinnor och företagare med utländsk bakgrund ska vara överrepresenterade jämfört andelen i företagsstocken och nyföretagandet som helhet. Mätningar görs kvartalsvis och viktas samman till ett index.

Målet är ett indexvärde på över 100 samt förbättring över tid avseende såväl delindex som sammanvägt index.

3. Engagemangsindex Medarbetare

Almi ska ha engagerade medarbetare med ambition, kompetens och potential att utveckla sig själva och därmed bidra till att Almi når sina mål. I den årliga medarbetarundersökningen (Net Survey) beräknas bland annat engagemangsindex som vägs samman av två underliggande mått på energi och tydlighet.

Målet är ett indexvärde på minst 85.

4. NPS Kunder

Almis kund- och portfölj företag ska vara nöjda med Almis insatser och vara beredda att rekommendera Almi till andra. Almi kommer under 2018 att implementera löpande NPS-enkäter (Net Promotor Score) till samtliga kundföretag.

Målnivå kommer att sättas då nollmätning genomförs.

5. Andel kundtid

Så stor andel som möjligt av Almis resurser ska användas till affärsverksamhet mot kund. Kundtid definieras som tid som lagts på marknadsföring och försäljning samt till direkta leveranser av kunderbjudanden. Andel kundtid mäts i procent av totalt nedlagd tid.

Målet är för närvarande 80 procent. Under 2018 implementerar Almi nya principer för tidrapportering och en ny nollmätning kommer att göras varefter målnivåerna med sannolikhet kommer att justeras. Sådan ny målnivå kommer att fastställas under hösten 2018 i samband med framtagande av budget och affärsplan för 2019.

6. Antal och andel insatser till respektive målgrupp

Insatserna ska riktas mot företag med hög tillväxtpotential och stor nytta av Almi som marknadskompletterande aktör. Almis målgruppsmodell fokuserar på målgrupperna Bredd, Ideal och Spets. Almis kunder och portfölj företag ska befinna sig inom dessa grupper. Inom respektive grupp kommer olika målnivåer för ökad andel att sättas.

Löpande mätning av antal och andel insatser till respektive målgrupp har påbörjats under första kvartalet 2018. Formell nollmätning har ännu ej genomförts. Målnivåer kommer att fastställas under hösten 2018 i samband med framtagande av budget och affärsplan för 2019.

7. Lånevolym och avkastning

Avkastning på utlånat kapital ska motsvara risktagandet. Lånevolymerna ska anpassas till kundernas efterfrågan samt till lånefondens storlek, Almis likviditet och utlåningsbara kapital.

Lånevolymen mäts från och med 2018 genom beräkning av utnyttjandegraden av den per 30 november 2017 fastställda bruttolånestocksramen för bolaget. Avkastningen på låneverksamheten mäts över rullande 36 månadersperioder på nettolånestocken.

Målet är en så hög utnyttjandegrad som möjligt, dock ej över 100 procent, samt en avkastning på mellan två och fyra procent.

Koncernövergripande hållbarhetsmål

Utöver ovanstående mål sätter Almi tre koncernövergripande hållbarhetsmål.

- Hållbar tillväxt i kundföretagen
- God affärsetik
- Attraktiv arbetsgivare

Dessa mål mäts på koncernnivå.

Almi Företagspartner GävleDala AB - överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2019

Av ägaranvisningar 2018 för Almi Företagspartner GävleDala AB framgår att finansieringen av bolagets verksamhet för 2019 ska överenskommas i särskild ordning. Ägarna har beslutat att verksamheten 2019 ska finansieras enligt nedan.

Almi Gävledala	Moderbolag, kr	%	Regional ägare, kr	%	Summa, kr
Driftsanslag	12 443 972		11 955 973		24 399 945
<i>varav Dalarna</i>			<i>5 977 987</i>		
<i>varav Gävleborg</i>			<i>5 977 987</i>		
Total drift	12 443 972		11 955 973		24 399 945
Reserverade medel för insatser för tillväxt	2 050 000		1 969 609		4 019 609
<i>varav till/från Dalarna</i>	<i>1 025 000</i>		<i>984 805</i>		<i>2 009 805</i>
<i>varav till/från Gävleborg</i>	<i>1 025 000</i>		<i>984 805</i>		<i>2 009 805</i>
Summa totalt inklusive reserverade medel för insats för tillväxt	14 493 972		13 925 582		28 419 554
<i>varav Dalarna</i>			<i>6 962 791</i>		
<i>varav Gävleborg</i>			<i>6 962 791</i>		

För insatser för tillväxt har moderbolaget avsatt en ram om 2 050 000 kronor och region Dalarna samt Region Gävleborg en ram om vardera 984 805 kronor som kan tas i anspråk efter beslut om samverkan i projekt.

Denna överenskommelse har upprättats i fyra originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Falun den 2018

Gävle den 2018

Region Dalarna

Region Gävleborg

.....
Abbe Ronsten

.....
Eva Lindberg

Stockholm den 2018

Almi Företagspartner AB

.....
Göran Lundwall

Handläggare
Magnus Höög
023-77 70 54
magnus.hoog@regiondalarna.se

Datum
2018-11-08

Diarienummer
RD 2017/204

Försäljning av regionförbundet Region Dalarnas aktiepost i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta

- Direktionen beslutar att Region Dalarna erbjuder Landstinget Dalarna (556788-2609) att köpa Region Dalarnas aktiepost i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB till en försäljningssumma om en krona (1 SEK).
- Direktionen beslutar att uppdra till kansliet att i samarbete med Landstinget Dalarna vidta nödvändiga åtgärder för ägandeförändring enligt ovan.

Sammanfattning

Förslaget är att Landstinget Dalarna erbjuds att köpa Region Dalarnas aktiepost i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB för en krona.

Kommunalförbundet Region Dalarna har fram till kommande årsskifte det regionala utvecklingsansvaret i länet. Som en följd av detta har kommunalförbundet Region Dalarna också haft ägaransvar för länets andel av ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB; 24,5 % av bolagets aktier. Övriga delägare är Region Gävleborg med 24,5 % och det statliga moderbolaget med 51 %. Vid kommande årsskifte upphör kommunalförbundet Region Dalarna och det regionala utvecklingsansvaret övergår till dagens Landstinget Dalarna. I och med nu aktuell försäljning fullföljs denna övergång av sakområdesansvaret.

Ärendet

Regeringskansliet har i departementsskrivelse 2017/04491SFÖ (Ds 2017:61) föreslagit att Landstinget Dalarna tillåts bilda region 2019-01-01. Regeringen lämnade en proposition till riksdagen i mitten av mars, om regionbildning 2019. Riksdagen beslutade den 19 juni om att regionbildning ska genomföras i Dalarna och övriga återstående län i enlighet med propositionen. Detta medför att verksamheten i dagens kommunalförbund Region Dalarna, organisationsnummer

222000-1446, ska upphöra den 31 december 2018 och att kommunalförbundet Region Dalarna därmed ska likvideras. Detta innebär i sin tur att kommunalförbundet Region Dalarnas tillgångar ska realiseras och fördelas mellan kommunalförbundets medlemmar, enligt den medlemsremiss som har behandlats i medlemmarnas respektive fullmäktige.

Nu aktuell försäljning

Inför regionbildningen 2019-01-01 och kommunalförbundet Region Dalarnas upphörande 2018-12-31 uppkommer nu frågan om hanteringen av Region Dalarnas aktiepost i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB. Enligt praxis från tidigare regionbildningar kommer moderbolaget att avstå från sin inlösenrätt av aktierna.

1. Förslaget är att Landstinget Dalarna erbjuds att köpa Region Dalarnas aktiepost om 24,5 % i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB.

Kommunalförbundet Region Dalarna har fram till kommande årsskifte på grundval av lagstiftningen och av medlemmarnas, länets kommuner och landstinget, ställningstagande tagit det regionala utvecklingsansvaret i Dalarna. Sedan 2005 har en uppgift inom ramen för detta arbete varit att ha ägaransvaret för först ALMI Företagspartner Dalarna AB och sedan 2013 ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB. Övriga delägare är Region Gävleborg med 24,5 % och det statliga moderbolaget med 51 %. Vid årsskiftet 2018/2019 upphör kommunalförbundet Region Dalarna. Därmed överförs det regionala utvecklingsansvaret, med dess olika sakområden, genom verksamhetsövergång till dagens Landstinget Dalarna. I och med nu aktuell försäljning fullföljs denna övergång av sakområdesansvaret kring ALMI.

2. Förslaget är att Landstinget Dalarna erbjuds att köpa Region Dalarnas aktiepost i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB till en köpeskilling av en krona (1 SEK). Aktieposten i ALMI Företagspartner Gävle-Dala AB är upptagen som tillgång i Region Dalarnas bokföring. Tillgången upptagen till 1 SEK.

Grund för försäljning av Region Dalarnas egendom

Kommunalförbundet Region Dalarnas förbundsordning anger i § 16 att ”innan direktionen fattar beslut om avtal av större vikt eller om större investeringar skall samråd ske med förbundsmedlemmarna”. Beslut om avtal av större vikt kan anses vara situationen i nu aktuellt fall eftersom Region Dalarna fränhänder sig egendom. Något krav på formen för sådant samråd anges emellertid inte. Den medlemsremiss rörande verksamhetens upphörande som har behandlats i medlemmarnas respektive fullmäktige måste anses uppfylla förbundsordningens krav på samråd. Nu aktuell försäljning är ju en direkt följd av att verksamheten i kommunalförbundet Region Dalarna upphör.

Elsmari Julin
Regionchef

/ Magnus Höög

Handläggare
Eric Boo
023 - 77 70 64
eric.boo@regiondalarna.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-11-12

Sida
1(2)

Arbetsutskottet

Långsiktig regional fondstruktur för Almi Invest Norra Mellansverige AB

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar godkänna föreslaget ”Långsiktig regional fondstruktur för Almi Invest Norra Mellansverige AB”.

Sammanfattning av ärendet

Almi Invest Norra Mellansverige ansöker om att Region Dalarna och övriga finansiärer godkänner upprättat förslag till långsiktig fondstruktur.

Region Dalarna beslutade 2009 att bevilja 11 000 000 kronor av anslaget 1:1 som medfinansiering av Almi Invest Norra Mellansverige Fond 1.

Förslaget är nu att samtliga tillgångar i det fondsprojekt som avslutas 2020 (Fond 1) kvarstannar hos Almi Invest för fortsatta investeringar i regionen. På så sätt säkerställs en långsiktighet, en så kallad evergreenfond, som gagnar tillkomsten av nya tillväxtföretag och som även efterfrågas av de finansiella aktörer som ser Almi Invest som en viktig samarbets- och investeringspartner. En långsiktig struktur skapar också en möjlighet att inte kortsiktigt tvingas till försäljning av delägda bolag som inte är i rätt fas att säljas. Det är en fördel för fondens finansiella utveckling och för de enskilda bolagen.

Intentionen är att även det fondsprojekt som avslutas 2027 (Fond 2) med finansiering bl.a. från Region Dalarna med 12 500 000 kronor ska hanteras på samma sätt, men det omfattas inte av denna propå utan hanteras separat längre fram i perioden.

Fond 1 styrs bl.a. av ett dokument benämnt ”Särskilda villkor” från 2014. Där definieras olika möjliga avvecklingsformer och den nu föreslagna modellen är att betrakta som alternativet ”ett nytt fondsprojekt hos projektägaren”. Dokumentet ”Särskilda villkor” upphör att gälla i och med att nu beskriven ny evergreenstruktur träder i kraft.

I ”Särskilda villkor” finns en text kring villkorlig återbetalning av kvarvarande medel vid fondperiodens slut i det fall fonden t ex inte överförs till ett nytt fondsprojekt hos projektägaren. Det har medfört att finansiärernas insats, justerat för fondens ackumulerade resultat, ligger skuldförd i fondbolagets balansräkning. Per den 30 juni 2018 är aktuell skuld till Region Dalarna respektive Region Gävleborg 4 046 869 kronor.

När kapitalinsatsen är baserad på anslag 1:1 så skulle en eventuell återbetalning återföras till statskassan i enlighet med de regler som styr anslagsformen.

Genom att fullfölja intentionen som fanns vid fondens uppstart, dvs att skapa en evergreen-struktur, så kvarstannar/återanvänds kapitalet i regionen och möjliggör nya investeringar.

Att stå bakom detta dokument innebär en accept av den långsiktiga fondstrukturen vilket inkluderar att den villkorliga återbetalningsskyldigheten upphör och att fondbolagets kvarvarande skuld till finansiärerna därmed kommer att skrivas bort i fondbolagets balansräkning.

Beslutsunderlag

Almi Invests förslag till långsiktig regional fondstruktur bifogas.

Elsmari Julin

Eric Boo

Beslutet ska skickas till

Almi Invest Norra Mellansverige AB

Långsiktig regional fondstruktur

Almi Invest Norra Mellansverige AB
2018-10-12

almi invest

Innehåll

1	Bakgrund.....	3
2	Almi Invest Norra Mellansverige AB.....	4
2.1	Fond 1 – start 2009	4
2.2	Fond 2 – start 2015	4
3	Uppnådda resultat i region Norra Mellansverige	5
3.1	Ökad tillgång på riskkapital.....	5
3.2	Investeringar – antal och volym.....	5
3.3	Branscher	5
3.4	Regional spridning.....	6
3.5	Privat medfinansiering.....	6
3.6	Exits	6
3.7	Nuvarande innehav	7
3.8	Tillväxt.....	7
4	Marknadsbedömning	9
4.1	Överblick över marknaden	9
4.2	Efterfrågan på riskkapital	9
4.3	Sammanfattande marknadsbedömning	10
5	Långsiktig fondstruktur	11
5.1	Evergreen.....	11
5.2	Villkorlig återbetalningsskyldighet upphör.....	11
5.3	Förutsättningar för evergreen-fonden	12

1 Bakgrund

Almi Invest startade sin verksamhet 2009 och har sedan dess utvecklats till att bli Sveriges mest aktiva investerare i startups. Sedan 2017 är Almi Invest ett av två affärsområden inom Almi-koncernen. Almi Invest tillför tillväxtkapital i tidiga, riskfyllda utvecklingsfaser där det finns brist på privata alternativ. Verksamheten är regionaliserad utifrån de åtta NUTS-områdena med regionala fondbolag/team samt ett nationellt moderbolag med uppdrag att samordna, arbeta med erfarenhetsutbyte och effektivt tillhandahålla gemensamma funktioner och tjänster.

Finansieringen av Almi Invest består av två generationers fondprojekt med bas i de regionala strukturfondsprogrammen. Dessa är tidsbegränsade och Fond 1, som startade 2009, har ett slutdatum i augusti 2020. Fond 2 startade sent 2015 och har sitt slutdatum år 2027. Redan vid ingången av projekten var intentionen att uppnå långsiktighet, dvs hitta en modell där kapitalet revolveras och återanvänds i respektive region efter fondperiodernas slut. Nu närmar sig Fond 1s bortre tidsgräns och det är därmed hög tid att skapa en långsiktig struktur som möjliggör fortsatta investeringar i regionerna.

Denna propå tillställs samtliga finansiärer i alla regionala fonder. Ambitionen är att förankra och få accept för den långsiktiga modellen i enlighet med beskrivningen i detta dokument från samtliga parter innan årsskiftet 2018/2019.

2 Almi Invest Norra Mellansverige AB

2.1 Fond 1 – start 2009

Almi Invest Norra Mellansverige AB förvaltar två stycken Fond 1-projekt, ett som avser Värmland och ett som avser Dalarna och Gävleborg.

Fördelning av finansiering:

	Värmland		Norra Mellansverige	
EU strukturfond	23 000 000 kr	48%	52 000 000 kr	50%
ALMI Ftg	13 000 000 kr	27%	31 000 000 kr	30%
Regionala finansiärer	12 130 780 kr	25%	22 000 000 kr	21%
Summa	48 130 780 kr		105 000 000 kr	

2.2 Fond 2 – start 2015

I fond 2 har Almi Invest Norra Mellansverige AB en gemensam fond för Dalarna, Gävleborg och Värmland.

Fördelning av finansiering:

	Norra Mellansverige	
EU strukturfond	75 000 000 kr	50%
ALMI Ftg	37 500 000 kr	25%
Regionala finansiärer	37 500 000 kr	25%
Summa	150 000 000 kr	

3 Uppnådda resultat i region Norra Mellansverige

3.1 Ökad tillgång på riskkapital

Almi Invest har bidragit till ökad tillgång på tidigt riskkapital för tillväxtföretag i regionen. Förutom den insats som kommer från Almi Invest tillförs företagen även kapital från andra finansiärer, både i form privat riskkapital från affärsänglar, riskkapitalbolag etc samt lånekapital från banker, Almi m fl.

Almi Invest har byggt upp erfarenhet och kompetens inom investeringar och utveckling av företag i tidiga utvecklingsfaser och är nu en central del av regionala innovationssystemet. Det strukturkapital som byggts upp har medfört att Almi Invest nu är en välkänd och uppskattad investerare och investeringspartner. Undersökningar bland portföljbolag och medinvestorer visar att Almi Invest bl a uppskattas för sin långsiktighet, investeringskompetens och värdeskapande nätverk.

Genom att Almi Invest Norra Mellansverige arbetar aktivt och systematiskt har det bidragit till att projekt i vår region har kunnat attrahera medfinansiering från t ex Trollhättan, Skaraborg, Örebro, Linköping, Göteborg, Stockholm och Malmöregionen. Internationellt kapital i mindre volym har kommit från London och Oslo.

3.2 Investeringar – antal och volym

Totalt har vi investerat enligt följande:

NM Fond 1: Investerat i 26 bolag sammanlagt 90,2 Mkr

Värmlandsfonden: Investerat i 14 bolag sammanlagt 40,8 Mkr

3.3 Branscher

Norra Mellansverige Fond I		
Clean tech	4	14 274 448
ICT	10	20 213 839
Industri	8	32 691 989
Handel/Tur	4	23 038 880
	26	90 219 156

Värmlandsfonden		
Clean tech	1	3 683 501
ICT	3	4 684 488
Industri	5	10 227 413
Lifescience	2	11 889 776
Handel/Tur	3	10 361 172
	14	40 846 350

3.4 Regional spridning

Genom att Almi Invest Norra Mellansverige har valt att sitta decentraliserat ute i regionerna så har vi nått en bra regional spridning av kunskap, hittat stort deal flow (potentiella investeringskandidater) och åstadkommit en bra spridning av våra investeringar över samliga tre län.

3.5 Privat medfinansiering

Almi Invest har lyckats väl med privat medfinansiering (OBS, här räknas bara de transaktioner in där Almi Invest har deltagit):

- I NM Fond 1 har Almi Invest investerat 90,2 Mkr och dessutom attraherat 252,1 Mkr i privat medfinansiering, dvs 280% (kravet var 100%).
- I Värmlandsfonden har Almi Invest investerat 40,8 Mkr och attraherat ytterligare 183,2 Mkr i privat medfinansiering, dvs 448% (kravet var 100%).

3.6 Exits

Fram t o m 30 juni 2018 har vi erhållit följande exitmedel:

- NM Fond 1: Transaktioner i 20 st portföljbolag uppgående till totalt ca 21,1 Mkr
- Värmlandsfonden: Transaktioner i 11 st portföljbolag uppgående till totalt ca 15,3 Mkr

Goda exempel:

- Ruta Ett AB i Falun såldes 2017 till Simba Dicke från Tyskland. En exit med negativ avkastning men där köparen vill öka produktionen av tecknad film i Falun. Här får falubolaget en stor internationell partner att växa tillsammans med och betydligt större resurser än tidigare.
- Paperton AB i Karlstad såldes 2014 till Pressdata i Sthlm. Paperton var inte lönsamt men Pressdata såg ett stort värde att integrera Papertons nya teknik in i sin egen kundbas. En exit med negativ avkastning men en "win/win" där Papertons produkt lever väl i ett större sammanhang.
- Kungsbergets Hotellfastighet AB utanför Sandviken såldes 2015 med bra avkastning till tidigare regionala medinvestorare samt några nya investerare. Vår investering skapade första hotellboendet i Kungsberget vilket ökade destinationens attraktivitet och har bidragit till den starka tillväxten i Kungsberget både besöks- och lönsamhetsmässigt.
- Inport i Karlstad såldes 2018 till börsnoterade Addnode. Vi bidrog till att bygga nordens ledande leverantör av avancerade logistiksystem för hamnar och terminaler. Exit på ca 10 mkr varav 3 Mkr finns med i siffran ovan (avtal slöts 2 januari 2018) men som kommer att ge oss > 5 ggr insatta medel.

3.7 Nuvarande innehav

NM Fond 1: Antal nuvarande portföljbolag är 13 st.

Värmlandsfonden: Antal nuvarande portföljbolag är 9 st.

Goda exempel:

- Hemcheck AB (Karlstad), börsnoterades under Q1 2017 och blev värmlands tredje noterade bolag. Bolaget har en unik patenterad lösning för patientnära upptäckt av hemolys i blodprov, vilket har en global potential. VD Annelie Brolinson utsågs 2018 till nr 19 i Veckans Affärers uppställning över näringslivets mäktigaste kvinnor i kategorin börsVD. Bolaget har tagit in >50 Mkr efter notering.
- Colabitoil AB (Gävle), som nyligen noterades har växt från 0 till >300 Mkr i omsättning på 4 år. Bolaget tillverkar och distribuerar en miljövänlig diesel HVO 100 som är 100% förnyelsebar och kraftigt reducerar t ex växthusgaser.
- Sentina Bay AB (Mora), som genom avancerad forskning och utveckling har tagit fram flera unika metoder för härdning av titan. Amerikanska Bodycote har flyttat en HIP-ugn (Hot Isostatic Pressing) till Sverige från USA för att komma nära Sentina Bay. Sentina Bay har levererat provorder till bl a Formel 1 och NASA.

3.8 Tillväxt

- Antal anställda, ökning
 - I NM 1 har antalet anställda i portföljbolagen ökat med 71 st t o m 31/12 2016. Målet vid fondstart var 150 st nya arbetstillfällen.
 - I Värmlandsfonden har antalet anställda i portföljbolagen ökat med 55 st t o m 31/12 2016. Målet vid fondstart var 100 st nya arbetstillfällen.
- Omsättning, ökning
 - I NM 1 har portföljbolagen uppnått en omsättningsökning på ca 327 mkr t o m 31/12 2016.
 - I Värmlandsfonden har portföljbolagen uppnått en omsättningsökning på ca 76 mkr t o m 31/12 2016.

Effektmätningen är svår och sammantaget finns det flera felkällor i siffrorna men de är av karaktären att den visade effekten blir alltför låg, dvs den verkliga effekten är högre.

Exempel:

1. Siffermaterialet visar inte effekten från investeringstidpunkten utan från slutet av första verksamhetsåret vilket betyder att vi i genomsnitt missar effekten på de första 180 dagarna, vilket ofta är betydande framförallt avseende antalet anställda. En grov

uppskattning är att ca 15 tjänster i NM 1 och ca 8 tjänster i V-fonden har skapats förutom siffrorna ovan.

2. Det finns omfattande direkta kringeffekter som vi inte mäter. T ex så investerade vi i Branäs Hotellfastighet AB och Kungsbergets Hotellfastighet AB där en del av affärsidén är att undvika att driva hotell, restaurang, café/pub. Det betyder att vi missar hela effekten på städning, reception, restaurang, pub mm som faktiskt bedrivs i samma byggnad. Vårt innehav i Branäs Hotellfastighet övergick under 2016 till ett innehav i Södra Muren Holding AB, ett större fastighetsbolag där Branäs Hotellfastighet utgör en viktig del. Vi uppskattar effekten till ca 12 tjänster i NM 1 och ca 15 tjänster i V-fonden.
3. Det finns andra betydande kringeffekter som inhyrning av VD, redovisningskonsulter, rådgivare inom patent, juridik, strategi, försäljning, marknadsföring etc men för Branäs och Kungsberget (se ovan) även liftpersonal, skiduthyrning, skidskola mm. Här har vi inte gjort någon närmare uppskattning men det är inte orimligt att det rör sig om 1-3 heltjänster per portföljbolag, vilket skulle ge 40 st tjänster för NM 1 och 22 st tjänster för V-fonden om man räknar två tjänster i genomsnitt per portföljbolagbolag.
4. Vi har heller inte tagit hänsyn till ”svansen” i de fall vi har sålt bolag. Inte sällan så rationaliseras ngn funktion bort vid en exit t ex ekonomiadministration eller andra dubbla roller. Våra siffror drabbas av av denna effekt eftersom vi mäter vid årsskiftet efter exit.

Sammantaget skulle det, med dessa effekter inräknade, för NM 1 bli 138 nya tjänster och för V-fonden 100 nya tjänster.

De bästa bolagen fortsätter växa även efter vår exit och med tiden kommer de att visa ett ökat antal anställda och en allt högre omsättning. Vi har lagt den viktiga och riskfyllda grunden för många bolag men det är inte ett 100 meterslopp utan mer av ett maratonlopp, att bygga bolag. SMP i Gävleborg och Hemcheck i Värmland är två av de snabbast växande bolagen. I SMPs fall omsättningsmässigt och i Hemchecks fall procentuell ökning av antalet anställda (bolaget är i tidig fas).

4 Marknadsbedömning

4.1 Överblick över marknaden

I regionen Dalarna, Gävleborg och Värmland har utbudet av riskkapital varit fortsatt lågt under löptiden för Fond 1, dvs 2009-2018.

Almi Invest har bidragit aktivt till att öka utbudet av riskkapital dels genom att investera egna medel men också genom att bidra till en betydande medinvestering av privat kapital. Det privata kapitalet har känt en ökad trygghet i att saminvestera med Almi Invest som är en professionell aktör. Den privata medinvesteringen har varit en stor framgång och långt över målnivån (se 3.5).

Det förekommer några lokala riskkapitalinitiativ:

- I Dalarna finns dels ett antal privata affärsänglar men också ett bolagiserat ängelnätverk som heter Dalecarlia Growth (DG). DG har en gemensam fond på ca 10 mkr men ingen egen anställd personal. DG har investerat hela sitt kapital och har fn ingen ytterligare kapacitet. Vi har bra samarbete med DG och har saminvesterat med DG i flera bolag.
- I Gävleborg finns privata affärsänglar och stiftelsen Sandvikeninvesterarna (SI). SI hade ursprungligen ett kapital på 25 mkr men är i princip fullinvesterade. Vi har ett bra samarbete med SI och har investerat tillsammans med dem i flera bolag.
- I Värmland finns dels ett antal affärsänglar, investerarnätverket PIA (Privata Investerarare i Arvika) och fonden EcoVäst Invest. Varken PIA eller EcoVäst har egen personal anställda. Så vitt vi känner till, så har ingen av aktörerna har genomfört något större antal investeringar under senaste två åren. Vi har ett bra samarbete med samtliga.

Vi ser positivt på samtliga befintliga aktörer men vi noterar att de inte räcker till för att fylla det behov av riskkapital som finns i regionen.

Almi Invest samarbetar brett och vi söker kompetent kapital med erfarenhet från branschen, investeringar eller bolagsbyggande. Ibland hittar vi lämpliga medinvesterarare lokalt men ofta får vi söka oss utanför regionen.

Almi Invest är den enda bolagiserade riskkapitalaktören i regionen med en stor kapacitet att investera och som samtidigt har egen personal som jobbar professionellt och dagligen med just investeringar.

4.2 Efterfrågan på riskkapital

Efterfrågan på riskkapital i Dalarna, Gävleborg och Värmland har varit stabil. Vi träffar och inleder analys av totalt ca 80 bolag per år. Det finns variationer men över tid ganska stabilt.

Vi ser ingen avmattning i efterfrågan på riskkapital trots att det har varit högkonjunktur med höga tillgångspriser. Det tror vi framförallt beror på den höga risken i tidiga faser vilket också var

orsaken till att Almi Invest startades. Vi tror även att det beror på att vi är den enda professionella aktören som är baserad i regionen med egen personal.

Faktum är att i vår region efterfrågar även äldre bolag riskkapital från Almi Invest. Det tror vi beror på lågt utbud av regionalt riskkapital men även i viss mån att bankerna är relativt passiva och vill undvika att ta risk.

4.3 Sammanfattande marknadsbedömning

Jämfört med storstadsregionerna är det ett lågt utbud av riskkapital i vår region där vi är den enda riktigt ihållande professionella och aktiva aktören.

Efterfrågan är ihållande stor och noterbart är att även äldre bolag efterfrågar riskkapital.

Vi anser att det finns ett fortsatt marknadsgap som vi efter bästa förmåga försöker överbrygga genom egna medel och privata saminvesteringar. Vi anser därför att Almi Invest gör stor skillnad i Dalarna, Gävleborg och Värmland!

5 Långsiktig fondstruktur

5.1 Evergreen

Samtliga tillgångar i de fondprojekt som avslutas 2020 (Fond 1) kvarstannar hos Almi Invest för fortsatta investeringar i regionen. På så sätt säkerställs en långsiktighet, en så kallad evergreenfond, som gagnar tillkomsten av nya tillväxtföretag och som även efterfrågas av de finansiella aktörer som ser Almi Invest som en viktig samarbets- och investeringspartner. En långsiktig struktur skapar också en möjlighet att inte kortsiktigt tvingas till försäljning av delägda bolag som inte är i rätt fas att säljas. Det är en fördel för fondens finansiella utveckling och, inte minst, för de enskilda bolagen.

Intentionen är att även det fondprojekt som avslutas 2027 (Fond 2) hanteras på samma sätt, men det omfattas inte av denna propå utan hanteras separat, i särskild ordning, längre fram i fondperioden.

Fond 1 styrs bl a av ett dokument benämnt "Särskilda Villkor" från 2014. Där definieras olika möjliga avvecklingsformer och den föreslagna modellen är att betrakta som alternativet "ett nytt fondprojekt hos projektägaren". Dokumentet Särskilda Villkor upphör att gälla i och med att den nya evergreenstruktur som beskrivs i detta dokument träder i kraft.

5.2 Villkorlig återbetalningsskyldighet upphör

I Särskilda Villkor finns en text kring villkorlig återbetalning av kvarvarande medel vid fondperiodens slut i det fall t ex fonden inte överförs till ett nytt fondprojekt hos projektägaren. Det har medfört att finansiärernas insats, justerat för fondens ackumulerade resultat, ligger skuldförd i fondbolagets balansräkning. Per den 30 juni 2018 är aktuell skuld till finansiärerna i Fond 1 i enlighet med tabell nedan.

Finansiär	Belopp (kr)
Region Dalarna	4 046 869
Region Gävleborg	4 046 869
Region Värmland	7 385 331

I det fall kapitalinsatsen är baserad på anslag 1:1, vilket den absoluta majoriteten av den regionala medfinansieringen är, så skulle en eventuell återbetalning återföras till statskassan i enlighet med de regler som styr anslagsformen. Genom att fullfölja intentionen som fanns vid fondens uppstart, dvs att skapa en evergreen-struktur, så kvarstannar/återanvänds kapitalet i regionen och möjliggör nya investeringar.

Att stå bakom och anta detta dokument innebär en accept av den långsiktiga fondstrukturen vilket inkluderar att den villkorliga återbetalningsskyldigheten upphör och att fondbolagets kvarvarande skuld till finansiärerna därmed kommer skrivas bort i fondbolagets balansräkning.

5.3 Förutsättningar för evergreen-fonden

- Den regionala strukturen kvarstår såväl juridiskt som organisatoriskt, dvs det kommer fortsatt att vara ett separat dotterbolag och team för den regionala fonden.
- Samtliga tillgångar i respektive fondprojekt överförs till den långsiktiga strukturen senast vid fondens slutdatum, vilket förutom exitlikvider kan innebära kvarvarande portföljinnehav om det anses mer gynnsamt än att exitera dessa.
- Kapital kan lyftas vidare till den långsiktiga strukturen från dagens fondprojekt innan dess slutdatum, dvs 31 aug 2020, givet att det inte anses behövas för förvaltning eller följdinvesteringar och att det görs i enlighet med de regelverk och avtal som styr projektet. Sådant beslut förankras i finansiärråd och fattas av fondbolagets styrelse.
- Startdatum för evergreenfonden är då kapital och/eller andra tillgångar överförs från dagens fondprojekt, dvs den 31 aug 2020 alternativt vid tidigare tidpunkt i enlighet med punkt ovan.
- Nuvarande grundläggande investeringsinriktning gäller även fortsättningsvis, dvs investeringar ska göras i SME-bolag inom aktuell region och huvudfokus ligger på unga bolag i sådd- och startfas med hög tillväxtpotential. Investeringar kan också göras i expansionsfas, dvs då ett bolag varit kommersiellt verksamt i mer än sju år, men det utgör inte huvudfokus för fonden. Fonden ska vara marknadskompletterande.
- De generella regelverk som styr Almis och Almi Invests verksamhet, t ex statsstödsregler, gäller även fortsättningsvis. Eftersom kapitalet från EUs regionala strukturfonder anses vara nationella när de revolverats behöver inte hänsyn tas till de EU-specifika regelverk som idag, förutom statsstödsreglerna, reglerar fonden. Det ökar flexibiliteten och förutsättningarna att bedriva en ändamålsenlig verksamhet.
- Modellen är en evergreen-struktur i bemärkelsen att det inte sätts någon borte tidsgräns och att det kapital som återfås vid avyttringar återinvesteras. Huruvida kapitalet kan hållas intakt beror på vilket finansiellt resultat som uppnås. Den finansiella målsättningen är densamma som idag, dvs att investerat kapital ska återgenereras till 100 %. Det medför att kapitalbasen löpande minskar med motsvarande fondens omkostnader. Almi Invest kommer arbeta för att bibehålla dagens investeringskapacitet över tid, antingen genom att överträffa den finansiella målsättningen eller genom att nuvarande finansiärer alternativt andra parter tillskjuter kapital. Det kan t ex ske genom tillskott i evergreenfonden eller i en ny strukturfondsbaserad fond som investerar parallellt med evergreenfonden. Att acceptera denna långsiktiga struktur innebär dock inte att någon finansiär, inklusive Almi eller Almi Invest, förpliktar sig till att tillskjuta något kapital, varken nu eller i framtiden.
- Förvaltningen av fonden ska vara ändamålsenlig och kostnadseffektiv.
- Samtliga ursprungliga finansiärer kallas årligen till ett finansiärråd, i likhet med hur det fungerar idag, där utfall, nuläge och prognos för verksamheten presenteras.
- Samtliga ursprungliga finansiärer kommer även framgent att ha möjlighet att tillsätta en styrelseledamot i fondbolaget. Ledamoten ska ha en relevant erfarenhet för att bidra till verksamhetens utveckling.

Dessa förutsättningar gäller tillsvidare och så länge som Almi Invests verksamhet bedrivs i nuvarande form. Eventuella förändringar förankras i finansiärråd och beslutas av fondbolagets styrelse samt, i det fall det är ägarfrågor, av ägaren.

Typ	Projektmedel/Tillväxtverket/Utveckla socialt entreprenörskap i din region
Projektnamn	Socialt entreprenörskap i Dalarna
Sparad	2018-11-30
Mottagare	Tillväxtverket

Viktigt att veta om personuppgifter

Uppgifter om sökande

Företagsnamn/Organisationsnamn	Region Dalarna
Organisationsnummer/Personnummer	16222000-1446
Arbetsställesnummer	4137-1386
Arbetsställesnamn	Region Dalarna
Juridisk form	Kommunalförbund
Arbetsställets bransch/Branschkod (SNI)	
Postadress	Myntgatan 2
Postnummer	791 51
Postort	Falun
Telefonnummer	023-777000
Organisationens e-postadress	info@regiondalarna.se
Hemsida	www.regiondalarna.se
Firmatecknare	Elsmari Julin
Omfattas ni av lagen om offentlig upphandling (LOU)?	Ja
Har Ni ansökt eller planerar ni att ansöka annat offentligt stöd för projektet?	Nej
Om ja, ange finansiär(er) och stödbelopp	
Kontaktperson (för och efternamn) för projektet	Mikael Källman
Kontaktperson (telefonnummer)	023-777079
Kontaktperson (e-postadress)	mikael.kallman@regiondalarna.se
Projektleddare (för och efternamn)	Mikael Källman
Projektleddare (telefonnummer)	023-777079
Projektleddare (e-postadress)	mikael.kallman@regiondalarna.se
Ekonomiskt ansvarig för projektet (för och efternamn)	Johanna Falk-Gustafsson
Ekonomiskt ansvarig (telefonnummer)	023-777005
Ekonomiskt ansvarig (e-postadress)	johanna.falk-gustavsson@regiondalarna.se
Har företaget revisor?	Ja
Revisor/revisionsbyrå	PWC
Typ	Auktoriserad
Revisor för projektet (för och efternamn)	Emil Forsling
Revisor (telefonnummer)	010-2124100
Revisor (e-postadress)	emil.forsling@pwc.vom

Allmänt

Projektnamn

Socialt entreprenörskap i Dalarna

Bakgrund till projektet

Likt många andra regioner står Dalarna inför en rad samhällsutmaningar som sociala entreprenörer och sociala företag kan bidra till att finna lösningar på. Samhällsutmaningar som t ex. omställning till en grön samhällsutveckling och ökad hållbar tillväxt, ökad tillgång till kompetens och arbetskraft och en breddad arbetsmarknad, fortsatt god offentlig och kommersiell service, utmaningarna med en åldrande befolkning som kompetensförsörjning, ökade kostnader för kommunerna, integration och inkludering, ökade skillnader i hälsa och ökad psykisk ohälsa bland ungdomar och vuxna.

DALARNA BEHÖVER DE SOCIALA ENTREPRENÖRERNA, VÄXANDE SOCIALA FÖRETAG OCH SOCIAL INNOVATION

Om vi ska finna lösningar på våra samhällsutmaningar och bli tillgodosedda behov som finns på vår arbetsmarknad där arbetskrafts- och kompetensbrist är den största tillväxtutmaningen kommer socialt entreprenörskap vara en viktig pusselbit. En lika stor utmaning är den äldre andelen av befolkningen som kommer att öka mycket kraftigt utifrån rådande årskullar. Ett ökat behov av vård och omsorg uppstår samtidigt som sektorn har stor brist på personal. Samtidigt finns det hos Arbetsförmedlingen och kommunerna stora grupper av utrikesfödda/ nyanlända som behöver integreras på arbetsmarknaden och i samhället.

Det här är några av de utmaningar som tydligt visar på att Dalarna behöver utveckla socialt entreprenörskap och social innovation med växande sociala företag. Vi behöver även säkerställa att fler ungdomar och vuxna med ett stort socialt intresse och ett intresse för socialt entreprenörskap ges möjlighet till utbildning och stöd i att utveckla sina ideer och sitt entreprenörskap till växande och välmående sociala företag. Vi vill därför i det här projektet med en bredd av aktiviteter och samverkan utveckla en regional grogrund för ett starkt innovations- och tillväxtklimat för socialt entreprenörskap samt skapa förutsättningar och strukturer för sociala entreprenörer att utvecklas och blomstra i Dalarna.

SOCIALA ENTREPRENÖRER - DALARNAS NYA HJÄLTAR SOM MÖTER MORGONDAGENS SAMHÄLLSUTMANINGAR.

Region Dalarna behöver stärka kännedomen om de sociala entreprenörerna och entreprenörernas kännedom om varandra för att kunna stimulera samverkan och gemensamma samarbeten. Utöver det finns ett identifierat behov av att stärka entreprenörernas tillit till sig själva och känsla av stolthet för det de gör. Redan idag så gör sociala företag i Dalarna stor skillnad och sparar samhället stora kostnader i och med att jobb skapas istället för utanförskap. För detta måste Region Dalarna uppmärksamma länets sociala företagare och stärka stoltheten hos dem för deras gemensamma insats. Region Dalarna vill lyfta att sociala företagare är hjältar och att de är välkomna och uppskattade i Dalarna.

REGION DALARNA SKA INTEGRERA SOCIALT ENTREPRENÖRSKAP I DET REGIONALA TILLVÄXTARBETET

I och med handlingsplanen och planeringen av ett genomförandeprojekt ska Region Dalarna nu integrera socialt företagande och socialt entreprenörskap i Region Dalarnas ordinarie styrsystem, i verksamhetsplanering och dess uppföljningsprocess samt i arbetet med den nya RUS-processen (regional utvecklingsstrategi) som under hösten 2018 har påbörjats i Dalarna. En möjlighet av flera kan vara att verka för att ett av inriktningsmålen i RUS:en ha en tydlig koppling till socialt entreprenörskap.

Region Dalarna behöver bygga upp en större kunskapsbas för socialt företagande och socialt entreprenörskap för att ha möjlighet att skapa största möjliga nytta och effekt i det regionala tillväxtarbetet. I en utvecklingsfas behöver Region Dalarna värdera särskilda insatser för att lära och samtidigt stärka långsiktigt hållbar tillväxt. Region Dalarna ser att området/frågorna kan göra stor nytta inom flera områden som hållbar tillväxt, näringslivsutveckling och företagande, forskning och innovation, kompetensförsörjning och arbetsmarknad samt Agenda 2030.

Syfte med projektet

Projektets syfte är att:

- Utveckla ett systematiskt regionalt ledningsarbete för att stärka klimatet för social innovation och socialt entreprenörskap i Dalarna.
- Utveckla en grogrund för socialt entreprenörskap och sociala innovationer som verktyg för att möta Dalarnas samhällsutmaningar och FN:s 2030 mål (Agenda 2030).
- Utveckla ett mångfacetterat entreprenörskap som ökar regionens attraktivitet och främjar hållbar tillväxt
- Sammanföra de sociala entreprenörerna med övriga näringslivet och visa på gemensamma affärsmöjligheter och rekrytering av arbetskraft som stärker näringslivets konkurrenskraft och som i förlängningen därmed också stärker regionen som helhet.

Mål och indikatorer för projektet

Projektets övergripande mål är:

Dalarnas framgångsrika sociala entreprenörer bidrar till att lösa länets samhällsutmaningar och målen i Agenda 2030.

Projektmålen är:

PM1. Socialt entreprenörskap är inkluderat i RUS-processen samt i Region Dalarnas ordinarie styrsystem.

PM2. Det finns verksamhetsnära stöd och professionell rådgivning för sociala företag i samverkan med företagsfrämjande aktörer.

PM3. Det finns en etablerad arena för socialt entreprenörskap och social innovation där aktörer från alla sektorer möts.

PM4. Dialog, möten och workshops med finansieringssystemet har lett till att minst en aktör marknadsför ett tydligt erbjudande till sociala entreprenörer.

PM5. Minst en upphandling är genomförd där resultat och effekt mäts i ökad samhällsnytta.

PM6. Offentliga aktörer och näringslivet upplever att de har ökad kunskap om nyttan att göra affärer med sociala entreprenörer.

Målgrupp

I den referensgrupp med olika regionala och lokala aktörer som Region Dalarna under arbetet med handlingsplanen har bollar idéer och frågor med enades vi tidigt om att kärnan i målgruppen sociala entreprenörer utgår från Dalarnas ASF. Till dessa adderar vi sociala företag där den affärsmässiga verksamheten är ett medel för att uppnå ett eller flera specifika samhällsnyttiga mål, exempelvis minska utanförskap, förbättra klimatet och miljön eller bidra till en tryggare livsmiljö samt att företagets ekonomiska överskott huvudsakligen återinvesteras i verksamheten.

Målgruppen är också blivande sociala entreprenörer i form av befintliga och frid UF-Företagare samt andra ungdomar och vuxna utifrån en stor mångfald som har ett intresse för socialt entreprenörskap och som vill utvecklas i ett socialt företag.

Projektorganisation

Projektagare och stödmottagare är Region Dalarna som beslutat att integrera sociala företag och social innovation i det regionala tillväxtarbetet. I den här rollen tar vi ansvar för den strategiska förankringen och det systematiska ledningsarbetet. Tillsammans med projektets samverkansaktörer kommer Region Dalarna att inkludera länets sociala entreprenörer och företag samt intressenter från det offentliga, från näringslivet, från civilsamhället, Högskolan och folkbildningen i olika former av medskapande processer under utvecklingsarbetet.

Avgörande för utveckling av socialt entreprenörskap i Dalarna är att projektet och Region Dalarna kan skapa dialog och samverkan över sektorsgränser samt ta på sig en inkluderande roll för att bidra med samordning bland pågående initiativ och verksamheter runt om i länet. Samverkan och samordning som tar tillvara på och optimerar de resurser som tillsammans verkar för ökad samhällsnytta och målen i Agenda 2030.

En styrgrupp ska tillsättas med en representant från Region Dalarna, representanter för några av samverkansparterna samt representanter från några viktiga aktörer inom det offentliga, näringslivet och civilsamhället för att säkerställa en bred förankring och därmed bästa möjliga förutsättningar för projektet.

Projektledaren Mikael Källman, Region Dalarna, (som även var projektledare för Utveckling av ASF i Dalarna) kommer att leda arbetet projektgruppen där representanter från samverkansparterna (se beskrivning nedan) kommer att vara med.

SOCIALA ENTREPRENÖRER, SOCIALA FÖRETAG OCH ASF:S REPRESENTATION I REFERENSGRUPP

Av erfarenhet ser vi att det är av stor vikt att utvecklingsarbetet kan bedrivas handgripligt och nära länets sociala entreprenörer, sociala företag och ASF och de existerande nätverk som finns i samverkan med relevanta samhällsaktörer. Därför ska representanter för dessa grupper vara med i referensgrupp.

OM VÅRA SAMVERKANSPARTER

- Coompanion Dalarna är en ekonomisk förening med 75 medlemmar. Coompanion erbjuder information, rådgivning och utbildning till alla som vill starta företag tillsammans. Coompanion arrangerar i samarbete med Kompetensbyrån bl a regelbundna nätverksträffar och strategiskt utvecklingsarbete för länets ASF.
- Fornby Folkhögskola är en av Sveriges äldsta folkhögskolor. Landstinget Dalarna är huvudman och skolan har sitt säte i Borlänge med filialer i Falun och Ludvika. Skolan består av en mångfald av människor, ideer och intressen några av kurserna innefattar bl a entreprenörskap och empowerment.
- Högskolan Dalarnas utbildningar och forskning har en stark koppling till företag och andra verksamheter i Dalarna och högskolan samarbetar tätt med näringsliv, offentlig sektor och civilsamhället. Ett av högskolans viktigaste uppdrag är att utveckla den kunskap och de talanger som behövs i Dalarna för att vi tillsammans ska kunna fortsätta att påverka utvecklingen i världen.
- Ung företagsamhet i Dalarna är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation som sedan 1980 har utbildat gymnasieelever i entreprenörskap genom processutbildningen UF-företagande. Sedan 2010 arbetar Ung Företagsamhet även på grundskolan.
- Samarkand2015 arbetar bland annat med en breddning av arbetsmarknaden och har ett samordningsansvar i Västerbergslagen vad avser de sociala företagen. Detta samordningsansvar innefattar bland annat en stödplattform för sociala företag där fokus har lagts på strategiskt och operativt stöd.

DIALOG OCH FÖRANKRING MED SAMVERKANSPARTER OCH ÖVRIGA INTRESSENTER TILL PROJEKTET

Dialogen med samverkansparterna har pågått sedan arbetet med handlingsplanen startade efter sommaren (2018). Under hösten har dialogen fortsatt och vi är mycket glada att samverkansparterna är med och bidrar till en ökad bredd av aktiviteter i projektet som samlat ska leda till projektets övergripande mål. Projektet har även fört dialoger med andra intressenter till projektet som representerar offentliga aktörer, näringslivet och civilsamhället.

Arbetsätt och aktivitetsbeskrivning

AKTIVITETER KOPPLADE TILL REGIONALA BEHOV SAMT UTPEKADE OMRÅDEN I REGERINGENS STRATEGI

Aktiviteterna är valda utifrån intervjuer och workshops med bl a sociala företag, företagsfrämjare och offentliga aktörer i länet. Resultaten visar att de övergripande regionala behoven för att utveckla socialt entreprenörskap överensstämmer med de fem områden som är utpekade i "Regeringens strategi för sociala företag – ett hållbart samhälle genom socialt företagande och social innovation". I exemplen på aktiviteter nedan visar vi även på vilka områden i regeringens strategi som aktiviteterna omfattar.

EXEMPEL PÅ AKTIVITETER - ETT SYSTEMATISKT LEDNINGSARBETE FÖR ATT SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SOCIALA ENTREPRENÖRER ATT UTVECKLAS OCH BLOMSTRA I DALARNA (dessa aktiviteter svarar även upp mot områdena 2, 3, 4 och 5 i regeringens strategi):

- Inkludera socialt företagande/ socialt entreprenörskap i RUS processen samt i Region Dalarnas ordinarie styrsystem.
- Starta folkhögskoleutbildning - en grundutbildning för blivande sociala entreprenörer och ledare i Dalarna. I samverkan med Fornby Folkhögskola.
- Hitta lösningar och "marknadsför" alternativa finansieringsformer i dialog med befintliga "finansieringsaktörer" för finansiering av sociala företag och sociala innovationer.
- Samverkan med Mikrofonden Sverige och deras Vinnova-projekt "Finansiering av sociala innovationer. Här undersöker vi förutsättningar för en Mikrofond i Dalarna för sociala företag.
- Fortsatt utveckling av lokala stödplattformar i länets kommuner för att utveckla den lokala arbetsmarknaden och skapa förutsättningar för näringslivet att rekrytera arbetskraft från de sociala företagen. Här utvecklar vi även ett långsiktigt verksamhetsnära stöd i samverkan med företagsfrämjande aktörer.
- Utveckla metod för effektmätning vid upphandling med social hållbarhet
- Involvera och kompetensförstärk företagsfrämjarna så att deras erbjudanden även passar de sociala företagen
- Anordna entreprenörlabb (inkl. utbildning i design thinking som metod att ta utveckla idéer till funktionella tjänster och produkter) för sociala entreprenörer som även inkluderar befintliga och f.d. UF-företagare.

EXEMPEL PÅ AKTIVITETER - KARTLÄGGNING OCH SYNLIGGÖRANDE AV SOCIALA ENTREPRENÖRER FÖR ATT ÖKA KUNSKAPEN OM SOCIALT ENTREPRENÖRSKAP I LÄNET OCH STÄRKA ENTREPRENÖRERNA (dessa aktiviteter svarar även upp mot områdena 1, 2, 3 och 5 i regeringens strategi):

- Inventera, kartlägg och lär känna de sociala entreprenörerna i Dalarna. Samverkan med Högskolan Dalarna som inventerar och kartlägger länets sociala företag som i projektet utvecklar en ny metod med en IT-algoritm för att hitta sociala företag bland länets småföretag upp till 15 anställda.
- Utveckla PR-, utbildnings- och informationsinsatser om nyttan och möjligheterna med socialt entreprenörskap och social innovation och här lyfta fram länets sociala entreprenörer.
- Utbildning om socialt entreprenörskap för UF-företagare på länets gymnasieskolor, c:a 1 000 elever per år. I samverkan med Ung Företagsamhet Dalarna
- Inkludera tema "Socialt entreprenörskap på lokala och regionala "företagsgalor"/ företagarevent för att även dela ut priset "Årets sociala företag".

EXEMPEL PÅ AKTIVITETER SOM SKAPAR NYA AFFÄRSMÖJLIGHETER OCH INNOVATIONER FÖR HÅLLBAR TILLVÄXT OCH ÖKAD SAMHÄLLSNYTTA (dessa aktiviteter svarar även upp mot områdena 1, 2, och 5 i regeringens strategi):

- Skapa sektorövergripande samverkan och samarbete kring upphandling med social hållbarhet och partnerskap, t ex IOP. I samverkan med Upphandlingsdialog Dalarna.
- Skapa förutsättningar för samverkan mellan sociala entreprenörer och näringslivet
- Skapa leverantörsnätverk som gemensamt samverkar vid upphandling och uppdrag som underleverantör till andra företag.
- Utbildning för projektet och dess intressenter om Agenda 2030 och social innovation, bl a för att företagsfrämjarna ska kunna coacha sociala entreprenörer i hållbarhetsfrågor.

Resultatspridning

Under projektets gång ser vi att det är viktigt att vi både kan inhämta och dela med oss av goda exempel samt att sprida projektets resultat. Nedan beskriver vi kort exempel på målgrupper och kanaler för detta.

EXEMPEL PÅ MÅLGRUPPER

- Tillväxtverket
- Ansvariga politiker och tjänstemän i kommuner, t ex kommunstyrelseledamöter, kommunchefer, näringslivschefer, arbetsmarknads- och integrationschefer mf.l.
- Upphandlingsenheter vid kommuner, landsting/regioner och kommunala bolag.
- Ansvariga politiker och tjänstemän i landsting/regioner.
- Representanter för högskolor, företagsfrämjande aktörer, näringslivet, offentlig sektor, folkbildningen och den sociala ekonomin/ civilsamhället.
- Förtroendevalda och anställda i Samordningsförbunden.
- Chefer och handläggare hos Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.
- Styrelseledamöter och ledningsgrupper i sociala företag.

EXEMPEL PÅ KANALER

- Region Dalarnas och samverkanspartners hemsidor.
- Region Dalarnas politiska ledning.
- Företagarfrukostar/regionala och lokala affärsnätverk.
- Befintliga och nya lokala stödplattformar (repr. för kommunen (NLE, AME, upphandling m fl), Arbetsförmedlingen, Finsam, ASF, sociala företag, näringslivet m fl)
- Konferenser/workshops.
- Sociala medier.
- Pressaktiviteter.
- Debattartiklar.

Projektavgränsning

Projektet vill med en bredd av aktiviteter och i bred samverkan utveckla en regional grogrund för ett starkt innovations- och tillväxtklimat för socialt entreprenörskap samt skapa förutsättningar och strukturer för sociala entreprenörer att utvecklas och blomstra i Dalarna.

De flesta av aktiviteterna kommer att bedrivas enbart i projektet med målet att flera ska implementeras i ordinarie verksamhet inom Region Dalarna men även inom våra samverkanspartners ordinarie verksamhet.

Intressenterna offentliga aktörer, företag, akademi och andra samhällsaktörer är i första hand avgränsade till de aktörer som är verksamma inom länet. Vissa transregionala kontakter kan vara nödvändiga för inspiration och erfarenhetsutbyte liksom kontakter på nationell nivå. Detta är dock ingen prioriterad aktivitet. Projektet syftar inte heller på transnationellt utbyte.

Kopplingar till andra projekt/insatser

- Region Dalarnas initiativ och arbete med Entreprenörskapsrådet där länets företagsfrämjare är samlade vilka har en betydande roll i att utveckla socialt entreprenörskap.

Sammanfattande projektbeskrivning

BAKGRUND

Dalarna behöver sociala entreprenörer, växande sociala företag och social innovation för att möta de samhällsutmaningar länet står inför som t ex omställning till en grön samhällsutveckling och ökad hållbar tillväxt, ökad tillgång till kompetens och arbetskraft och en breddad arbetsmarknad, fortsatt god offentlig och kommersiell service, utmaningarna med en åldrande befolkning som kompetensförsörjning, ökade kostnader för kommunerna, integration och inkludering, ökade skillnader i hälsa och ökad psykisk ohälsa bland ungdomar och vuxna.

SYFTE

Projektets övergripande syfte är att utveckla en regional grogrund för ett starkt innovations- och tillväxtklimat för socialt entreprenörskap samt skapa förutsättningar och strukturer för sociala entreprenörer att utvecklas och blomstra i Dalarna.

MÅL

Projektets övergripande mål är: Dalarnas framgångsrika sociala entreprenörer bidrar till att lösa länets samhällsutmaningar och målen i Agenda 2030.

MÅLGRUPP

Kärnan i målgruppen sociala entreprenörer utgår från Dalarnas ASF. Till dessa adderar vi sociala företag där den affärsmässiga verksamheten är ett medel för att uppnå ett eller flera specifika samhällsnyttiga mål, exempelvis minska utanförskap, förbättra klimatet och miljön eller bidra till en tryggare livsmiljö samt att företagets ekonomiska överskott huvudsakligen återinvesteras i verksamheten.

En annan viktig målgrupp är blivande sociala entreprenörer och sociala företag i form av befintliga och f d UF-Företagare samt andra ungdomar och vuxna utifrån en stor mångfald som har ett intresse för socialt entreprenörskap.

AKTIVITETER

Med en bredd av aktiviteter och god samverkan ska projektet utveckla en regional grogrund för ett starkt innovations- och tillväxtklimat för socialt entreprenörskap samt skapa förutsättningar och strukturer för sociala entreprenörer att utvecklas och blomstra i Dalarna. Aktiviteterna ska även ett säkerställa långsiktigt tillflöde av sociala entreprenörer genom utbildning av befintliga och före detta UF-företagare (Ung Företagsamhet) samt en grundutbildning i socialt entreprenörskap på Fornby Folkhögskola.

PROJEKTORGANISATION

Projektagare är Region Dalarna. Samverkansparter och deltagare i projektgruppen är Coompanion Dalarna, Högskolan Dalarna, Fornby Folkhögskola, Samarkand2015 och Ung Företagsamhet i Dalarna.

Text för extern publicering

Dalarna behöver sociala entreprenörer, växande sociala företag och social innovation för att möta de samhällsutmaningar länet står inför som t ex omställning till en grön samhällsutveckling och ökad hållbar tillväxt, ökad tillgång till kompetens och arbetskraft och en breddad arbetsmarknad, fortsatt god offentlig och kommersiell service, utmaningarna med en åldrande befolkning som kompetensförsörjning, ökade kostnader för kommunerna, integration och inkludering, ökade skillnader i hälsa och ökad psykisk ohälsa bland ungdomar och vuxna.

Därför startar Region Dalarna projektet "Socialt entreprenörskap i Dalarna" med finansiering från Tillväxtverket och Region Dalarna. Projektet genomförs i samverkan med Coompanion Dalarna, Fornby Folkhögskola, Högskolan Dalarna, Samarkand2015, Ung Företagsamhet i Dalarna. Här ska vi tillsammans utveckla och lyfta fram de sociala entreprenörerna, Dalarnas nya hjältar som möter morgondagens samhällsutmaningar.

Projektets övergripande syfte är att utveckla en regional grogrund för ett starkt innovations- och tillväxtklimat för socialt entreprenörskap samt skapa förutsättningar och strukturer för sociala entreprenörer att utvecklas och blomstra i Dalarna. Genom dialog, medskapande, samverkan och samordning ska vi nå projektets övergripande mål - Dalarnas framgångsrika sociala entreprenörer bidrar till att lösa länets samhällsutmaningar och målen i Agenda 2030.

Tid- och aktivitetsplan

Datum för projektstart

2019-02-01

Datum för projektavslut

2020-10-31

Rad	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Kostnad
1	Projektledning & administration	2019-02-01	2020-10-31	1 590 000
2	Utveckling av sociala företag	2019-02-01	2020-09-30	639 500
3	Föreläsningar och aktiviteter Ung Företagsamhet	2019-02-01	2020-09-30	418 000
4	Kommunikation och marknadsföring	2019-02-01	2020-10-31	180 000
5	Uppstartskonferens - öka intresset i länet	2019-03-01	2019-03-31	100 000
6	Kartläggning och inventering av sociala företag	2019-02-01	2020-06-30	254 000
7	Start av folkhögskoleutbildning	2019-02-01	2019-12-31	159 000
8	Verksamhetsnära utbildning för sociala företag	2019-02-01	2020-08-30	250 000
9	Entreprenörshub, sex tillfällen	2019-02-01	2020-08-30	62 000
10	Utbildning Agenda 2030 för projektet, målgrupp och intressenter	2019-08-01	2020-06-30	78 000
11	Nätverksträffar, referensgruppsmöten	2019-03-01	2020-08-30	29 500
12	Lokala stödplattformar	2019-03-01	2020-08-30	45 000
13	Nya finansieringslösningar	2019-04-01	2020-06-30	33 000
14	Effektmätning	2019-03-01	2019-12-31	29 000
15	Leverantörsnätverk & affärsutveckling	2019-02-01	2020-10-31	133 000

Ekonomi

Kostnader				
Kostnadsslag	Beskrivning	2019	2020	Totalt
Indirekta kostnader		220 500	185 500	406 000
Övrigt	OH-kostnader. Se bilaga budgetberäkning personal	220 500	185 500	
Köp av tjänst		394 500	230 000	624 500
Konsultkostnad	Extern tjänst, föreläsare och utbildare enligt bilaga Budgetberäkning övriga kostnader	394 500	230 000	
Lokalkostnader		104 000	54 000	158 000
Lokal	Lokaler för konferens och seminarier/ workshops	104 000	54 000	
Personal		1 388 000	1 200 000	2 588 000
Lönekostnader	Löner för projektledning, administration och samverkansparter. Se bilaga budgetberäkning personal	1 388 000	1 200 000	
Resekostnader		55 000	50 000	105 000
Resor inom Sverige	Resor för projektledning och samverkansparter	55 000	50 000	
Övrigt		62 000	56 500	118 500
Övrigt	Förtäring och material vid seminarier och workshops. Se bilaga budgetberäkning övriga kostnader	62 000	56 500	
Projektintäkter (Avgår)		-	-	-
Summa, faktiska kostnader		2 224 000	1 776 000	4 000 000
Off dir fin kostnad (In natura finansiering)		-	-	-
Privat dir fin kostnad (In natura finansiering)		-	-	-
Summa, bidrag i annat än pengar		0	0	0
Totala kostnader		2 224 000	1 776 000	4 000 000

Finansiering				
Finansieringstyp	Finansiär	2019	2020	Totalt
Offentlig				
kontantfinansiering		1 112 000	888 000	2 000 000
	Region Dalarna	1 112 000	888 000	
Privat				
kontantfinansiering		-	-	-
Summa, kontant medfinansiering		1 112 000	888 000	2 000 000
Offentlig				
direktfinansiering		-	-	-
Privat				
direktfinansiering		-	-	-
Summa, bidrag i annat än pengar		0	0	0
Projektmedel		1 112 000	888 000	2 000 000
Summa, projektmedel		1 112 000	888 000	2 000 000
Total finansiering		2 224 000	1 776 000	4 000 000
Sökt belopp				2 000 000

Momsredovisning	Ja
Betalningssätt	Bankgiro
Betalningsnummer	5599-3331

Uppföljning

Geografiskt område som projektets verksamhet omfattar				
Dalarna				
Avesta	Borlänge	Falun	Gagnef	Hedemora
Leksand	Ludvika	Malung-Sälen	Mora	Orsa
Rättvik	Smedjebacken	Säter	Vansbro	Älvdalen

Uppföljning/Utvärdering

Resultaten i projektet kommer löpande att mätas mot projektmålen (se nedan) som projektgruppen inledningsvis kommer att bryta ner i delmål för att underlätta uppföljningen och säkerställa slutmålen.

PM1. Socialt entreprenörskap är inkluderat i RUS-processen samt i Region Dalarnas ordinarie styrsystem.

PM2. Det finns verksamhetsnära stöd och professionell rådgivning för sociala företag i samverkan med företagsfrämjande aktörer.

PM3. Det finns en etablerad arena för socialt entreprenörskap och social innovation där aktörer från alla sektorer möts.

PM4. Dialog, möten och workshops med finansieringssystemet har lett till att minst en aktör marknadsför ett tydligt erbjudande till sociala entreprenörer.

PM5. Minst en upphandling är genomförd där resultat och effekt mäts i ökad samhällsnytta.

PM6. Offentliga aktörer och näringslivet upplever att de har ökad kunskap om nytta att göra affärer med sociala entreprenörer.

Genom den regionala stödstrukturen följs målen i projektet upp för att säkerställa en långsiktig och hållbar utveckling av ASF.

Verksamhet efter projektiden

Arbetet med utveckling av socialt entreprenörskap och sociala företag kommer att drivas av Region Dalarna som en del av det regionala tillväxtarbetet. I samverkan med projektets samverkanspartner och andra intressenter kommer delar av projektets verksamhet att drivas vidare.

Effekter på sikt

Effekterna på sikt av projektet är:

- Socialt företagande och social innovation är en integrerad del i det regionala tillväxtarbetet i Dalarna.
- Tillgång till verksamhetsnära stöd och professionell rådgivning för sociala entreprenörer är god i Dalarna.
- Mötesplatser med aktörer från alla sektorer stärker de sociala entreprenörerna och skapar sociala innovationer i Dalarna.
- Finansieringssystemets ökade förståelse för de sociala entreprenörernas förutsättningar och behov leder till nya och väl fungerande finansieringslösningar.
- Förståelsen om vikten av återkommande effektmätning för att skapa ökad samhällsnytta och nya affärsmöjligheter för länets sociala entreprenörer är god.
- Upphandling med social hållbarhet samt ökad efterfrågan från näringslivet skapar hållbara affärer för länets sociala entreprenörer.

Resultat efter projektiden

Socialt entreprenörskap, sociala företag och social innovation är en integrerad del i regionens tillväxtarbete. Flera nya sociala företag är aktivt med och bidrar till att finna lösningar på rådande och kommande samhällsutmaningar. Många f d UF-företagare fångas upp och ges möjlighet att utveckla sociala företag. Grundutbildningen i socialt entreprenörskap på Fornby Folkhögskola har ökat sin popularitet och bidrar till att en mångfald av människor är aktiva i sociala företag i länet.

Övriga resultat

Kunskapen om och förståelsen för nyttan och vikten av socialt entreprenörskap/ socialt företagande och sociala innovationer har ökat bland relevanta samhällsaktörer i Dalarna. Den regionala grogrunden för ett stärkt innovations- och tillväxtklimat för socialt entreprenörskap som vi har skapat i länet är ett gott exempel i andra län i landet.

Kommentarer till indikatorer

Bilagor

Rad	Bilagans namn	Beskrivning/Kommentar
1	Handlingsplan Socialt entreprenörskap i Dalarna_inskickad-181023.pdf	Regional handlingsplan
2	Budgetberäkning.pdf	Budgetberäkning
3	Budgetberäkning_aktiviteter.pdf	Budgetberäkning aktiviteter
4	Budgetberäkning_personal.pdf	Budgetberäkning personal
5	Budgetberäkning_övriga-kostnader.pdf	Budgetberäkning övriga kostnader
6	Projektlogik_socialt-entreprenörskap.pdf	Bild projektlogik
7	Samverkansavtal_socialt-entreprenörskap.pdf	Samverkansavtal
8	intyg-firmatecknare-region-dalarna_181129.pdf	Intyg om firmatecknare

Signatur

Saknas

Handläggare
Amelie Sahlin
023-77 70 08
amelie.sahlin@regiondalarna.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-10-25

RD 2018/158

Sida
1(2)

Direktion

Överföring av projektmedel ung i Dalarna

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår Direktionen besluta om att överföra kvarvarande medel vid årsskiftet 2018/2019 på omkring 1,7 miljoner till den nya regionala utvecklingsförvaltningen för det fortsatta ungdomsstrategiska arbetet i Dalarna.

Sammanfattning av ärendet

I februari 2015 blev strategin Dalarna – Sveriges Bästa Ungdomsregion, antagen i Region Dalarnas direktion tillsammans med mål och indikatorer för perioden 2015–2018. Målet, att bli och vara Sveriges bästa ungdomsregion, handlar inte om att Dalarna ska tävla med andra regioner. Det handlar om att vi ska tävla med oss själva och hela tiden sträva efter att Dalarna ska bli en bättre region för unga att leva och verka i. Sverige fick i samma veva en ny ungdomspolitik med målet är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Det ungdomsstrategiska arbetet inom Region Dalarna är unikt och lyfts ofta fram som ett gott exempel nationellt framför allt i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Dalarna är det enda län i Sverige som genomför lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) i alla kommuner. Lupp-enkäten genomförs vart tredje år i alla femton kommuner, med stöd från Region Dalarna. Det handlar om ett konkret stöd med samordning och kunskap inför genomförandet, men också genom att Region Dalarna gör en regional analys av resultatet, sprider kunskaper som kommit fram i länet samt stöttar arbetet med lokala analys- och spridningsinsatser.

Inom det ungdomsstrategiska arbetet på Region Dalarna finns det medel kvar som inte har upparbetats över tid. Detta beror på omständigheter under år 2015 och 2016. Den medarbetare som arbetade med frågorna då behövde akut hoppa in och ta ansvar för Region Dalarnas arbete med integration och Vägen In som var högprioriterat under den tiden. Ett rekryteringsarbete påbörjades och när en efterträdare väl var på plats drabbades denne av en lång period av sjukskrivning på hel- och deltid. Efter detta har arbetet åter intensifierats igen och gått enligt plan både verksamhets- och budgetmässigt. Dessa medel kan därför med fördel flyttas över i den nya organisationen med motiveringen att

arbetet framöver kommer att hålla hög intensitet nu när vi är tillbaka på banan och kan satsa framåt igen.

Det ungdomsstrategiska arbetet i Dalarna kommer under 2019–2021 att innehålla många aktiviteter som kräver och förutsätter Region Dalarnas ungdomsstrategs och analytikers insatser och tid. Det handlar om rapportskrivning, analys, samordning av insatser och implementeringen av de åtgärdsförslag som kommer ur arbetet med Lupp-resultaten. Dessutom ligger flera planerade konferenser och tematiska seminarier inplanerade för hela perioden.

Handläggare
Anna Sjögren
023 – 77 70 20
Anna.sjogren@regiondalarna.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-11-28

Diarienummer
RD 2018/

Sida
1(1)

Miljötinget 2018

Förslag till beslut

Direktionen lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Denna rapport redovisar Miljötinget 2018. Miljötinget är ett regionsöverskridande projekt som årligen genomförs av Region Dalarna och Region Gävleborg med syfte att öka intresset, kunskapen och engagemanget för hållbar utveckling bland unga.

Miljötinget är Nordens största miljökonferens för 14-19 åringar i Dalarnas - och Gävleborgs län. Region Gävleborg och Region Dalarna upplever att det behövs forum där unga kan mötas och diskutera hållbar utveckling på sina egna villkor.

Unga från mindre orter som vill engagera sig upplever ofta att det är svårt att hitta forum för att påverka då de flesta typer av engagemang är centrerat till större städer. Genom Miljötinget finns det möjlighet att påverka samhället genom ideellt engagemang, även för de unga som bor på landsbygden eller mindre orter.

Många unga upplever att de inte har verktyg att påverka samhället. I arbetet för hållbar utveckling är det i allas intresse att ungas perspektiv tas i beaktande. Region Gävleborg och Region Dalarna ser att det finns ett glapp mellan ungdoms- och vuxenvärlden. Därför behövs mötesplatser för dialog mellan vuxenvärlden och unga, där ungas åsikter lyssnas på och tas på allvar. Miljötinget har i 27 år varit en del i att anordna dessa forum där unga får nätverk med andra unga, få fördjupad kunskap i hållbarhetsfrågor och chans att påverka.

Falun
2018-11-19

Projektledare
Anna Sjögren
023 – 77 70 20, 070-534 67 69
anna.sjogren@regiondalarna.se
www.regiondalarna.se

Slutrapport 2018

Region Dalarna och Region Gävleborg

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Innehållsförteckning

- 1. Sammanfattning**
- 2. Bakgrund**
- 3. Syfte**
- 4. Mål**
- 5. Målgrupp**
- 6. Arbetsmetod**
- 7. Genomförande**
 - 7.1. Planering och förarbete
 - 7.2. Förändringen för 2019
 - 7.3. Världkommun
 - 7.4. Projekttid på Miljötinget
 - 7.5. Programråd och stödteam
 - 7.6. Marknadsföring och deltagande
- 8. Miljötingskonferensen 2017**
 - 8.1. Program
 - 8.2. Lärarfortbildning
 - 8.3. Miljöarbete
 - 8.4. Genomförande av konferensen
 - 8.5. Exponering
- 9. Övrigt**
- 10. Bilagor**

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

1. Sammanfattning

Miljötinget är ett regionsöverskridande projekt som årligen genomförs av Region Dalarna och Region Gävleborg med syfte att öka intresset, kunskapen och engagemanget för hållbar utveckling bland unga. I denna rapport redogörs projektets bakgrund, genomförande och konkreta förbättringsåtgärder för kommande projektår.

2. Bakgrund

Miljötinget är Nordens största miljökonferens för och av 14-19 åringar i Dalarnas - och Gävleborgs län. Region Dalarna och Region Gävleborg upplever att det behövs forum där unga kan mötas och diskutera hållbar utveckling på sina egna villkor.

Unga från mindre orter som vill engagera sig upplever ofta att det är svårt att hitta forum för att påverka då de flesta typer av engagemang är centrerat till större städer. Genom Miljötinget finns det möjlighet att påverka samhället genom ideellt engagemang, även för de unga som bor på landsbygden eller mindre orter.

Många unga upplever att de inte har verktyg att påverka samhället. I arbetet för hållbar utveckling är det i allas intresse att ungas perspektiv tas i beaktande. Region Dalarna och Region Gävleborg ser att det finns ett glapp mellan ungdoms- och vuxenvärlden. Därför behövs mötesplatser för dialog mellan vuxenvärlden och unga, där ungas åsikter lyssnas på och tas på allvar. Miljötinget har i 28 år varit en del i att anordna dessa forum där unga får nätverka med andra unga, få fördjupad kunskap i hållbarhetsfrågor och möjlighet att påverka.

3. Syfte

Syftet med Miljötinget är att väcka intresse samt öka kunskapen och engagemanget för hållbar utveckling bland unga i Dalarna och Gävleborg.

4. Mål

Målet med Miljötinget är att aktivera ungdomarna i Dalarna och Gävleborg med frågor som är viktiga för ungdomsgenerationen. Miljötinget skall underlätta och skapa plattformar för vidare engagemang bland unga som vill arbeta för ett hållbart Dalarna och Gävleborg.

5. Målgrupp

Miljötinget huvudsakliga målgrupp är ungdomar i åldrarna 14-19 som bor och verkar i Dalarna eller Gävleborg.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

6. Arbetsmetod

Miljötingets genomförs i projektform. Region Dalarna och Region Gävleborg turas om att ha en projektledare anställd under en tvåårsperiod. I januari 2018 anställde region Gävleborg en projektledare, Anna Sjögren, som under året genomfört ett miljöting i Dalarna och kommer fortsätta under 2019 med ett miljöting i Region Gävleborg. Därefter kommer Gävleborg anställa en ny projektledare.

Projektledaren genomför sitt arbete i samråd med en referensgrupp ungdomar, programrådet. Det här för att säkerställa att Miljötinget hålls relevant mot unga. Läs mer om programrådets roll under *Programråd och Stödteam*.

Varje år genomförs projektet tillsammans med en värdkommun som ansöker om värdskapet. Vartannat år ligger värdkommunen i Dalarna och vartannat år i Gävleborg. För ett gott samarbete mellan värdkommun och projektägare tillsätts en arbetsgrupp med en kontaktperson från kommunen. Genom mejl- och telefonkontakt samt möten planeras allt praktiskt kring värdkommunens del i genomförandet av Miljötinget. Värdkommunens roll är i stora drag att bistå med lokaler, personal och matlagning under konferensen. *Läs 2018 års förväntningar på Miljötingets värdkommun i Bilaga 1.*

Miljötinget genomför årligen enkätundersökningar som deltagare, programrådet och värdkommunen får svara på. Det här för att konstant kunna utveckla Miljötinget som koncept. I nuläget är endast enkäterna från deltagarna klara och sammanställda. *Se resultatet från de som deltagare gjorde bilaga 2 och 3.*

7. Genomförande

7.1. Planering och förarbete

Arbetet med Miljötinget 2018 har pågått sedan januari månad. Att hitta en värdkommun var en prioritering för projektledningen. Valet hamnade på Falun som värdkommun.

Ansökan till att bli en del av programrådet öppnades i början av året. Det genomfördes ett antal skolbesök för att ytterligare sprida kunskap om programrådet och väcka intresse för att vara med. Ett programråd sattes ihop och två träffar med programrådet genomfördes under våren och ytterliga två träffar under sensommaren och hösten, för att ge programrådet chans att planera sin del av konferensen.

Alla externa aktörer såsom debattörer, artister, föreläsare, workshopledare och åsiktstorgsutställare har under våren och hösten kontaktats och bokats till konferensen.

Som stöd i arbetet finns det en styrgrupp tillgänglig för projektledningen. Styrgruppen består av en representant från Region Dalarna och en från Region

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Gävleborg. Genom regelbundna möten hålls styrgruppen uppdaterad och kan ge återkoppling på arbetet med projektet.

7.2. Förändringar för 2019

Miljötinget har årligen genomförts av Region Dalarna och Region Gävleborg i 28 år. Då det i skrivande stund inte ägt rum någon utvärdering med vare sig värdkommunen eller programrådet så kommer en förändringsplan för kommande år att framställas efter att dessa utvärderingar ägt rum.

Det material som finns att ta del av idag är svaren från den enkät som deltagarna ombads fylla i före Miljötinget och den de ombads fylla i efter Miljötinget. Genrellet sett ser utvärderingarna mycket god ut med en god engagemangsutvecklingskurva. Något som vi i ledningsgruppen ser som extra positivt är att deltagarna verkar ha väckt ett mer långsiktigt engagemang.
Se resultat från utvärderingen i bilaga 2 och 3.

7.3. Värdkommun

Enligt Miljötingets arbetssätt var det en kommun i Dalarna som ska stå värd för Miljötinget 2018. De senaste två åren en kommun i Dalarna har varit ansvarig har det varit Malung och Borlänge som stått som värdar. I år valdes Falun ut. Vi har fått värdefull hjälp med allt från att boka lokala underhållningsakter och workshopledare till att ha gott om personal på plats behjälplig under helgen utav Gittan Matsson, Falukommuns ansvarige för miljötinget.

7.4. Projekttid på Miljötinget

Under själva Miljötinget fanns det på lördag eftermiddag inbokad projekttid med syfte att få ungdomarnas väckta engagemang att leva vidare efter själva Miljötinget. Alexandra, Lindström, ungdomsinspiratör, höll i ett pass om hur en på egen hand startar och driver ett projekt och det delades även ut ett häfte som deltagarna fick ta med sig hem skrivet av Alexandra.

7.5 Programråd och stödteam

Inbjudan till att bli en del av Programrådet 2018 gick ut under januari månad. Ansökningarna var något fler än föregående år trots att det inte var så många från programrådet 2017 som ville delta ett år till. Det var många nya ansökande och det tack vare bland annat genomförda skolbesök med information om programrådet. I början av 2018 var programrådet 15 personer. Men efter ett antal avhopp under året arrangerades Miljötinget av 11 personer.

Ända sedan den första träffen i mars har projektledaren arbetat tillsammans med programrådet för att utveckla Miljötinget och säkerställa att programmet alltid är relevant gentemot målgrupp. Gruppen har under 2018 träffats fyra gånger.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Programrådet är med genom hela processen inför Miljötingskonferensen, från planeringsstadiet till genomförande av konferens. För att skapa en hållbar arbetssituation för de ideellt arbetade ungdomarna delas de upp i olika fokusgrupper utifrån deras intressen. De olika fokusområdena är; Underhållning, Info, Nöje och Konferencier.

Programrådet fungerar som bollplank till projektledningen och som ambassadörer för projektet ute i kommunerna. Det är programrådet som marknadsför projektet för sina kompisar och bekanta, vilket bidrar till ett större deltagande på den årliga Miljötingskonferensen. Programrådet är också volontärer på den faktiska konferensen.

Utöver projektledning, programråd samt representanten från Falu kommun har vi under helgen ett stödteam på plats. Stödteamets roll är att vara behjälpliga gentemot programråd och projektledning med allt praktiskt under konferensen. Det är också en trygghet för projektledningen att ha fler vuxna på plats. I stödteamet har det varit två personer samt en ljudtekniker och fotograf.

Ytterligare personer på plats för att göra att eventet kändes säkert och tryggt fanns Securitas nattetid samt tre representanter från Falu ungdomsjour under lördag kväll.

7.6 Marknadsföring och deltagande

Till årets Miljöting anmälde sig 115 deltagare som även blev godkända att få åka av sina skolor. Dock väl under miljötinget deltog endast 97. Vi hade deltagare från 13 kommuner och 32 skolor. I förra årets rapport kan vi se att ett fåtal skolor skickade mer än hälften av antalet deltagare. Detta då det på dessa skolor funnits en anställd som uppmuntrat elever att anmäla sig alternativt någon ur programrådet som berättat om Miljötingen i sitt nätverk. I år ser spridningen bättre ut trots varierande engagemang från anställda på skolorna. Dock ser de alltid bättre ut om det finns en engagerad anställd där ett exempel är Rättvikskolan som under många år skickat många deltagare.

Under årets har projektet genomfört ett gediget kommunikativt arbete. Vi använder sociala medier såsom Instagram, Facebook och Snapchat för att nå ut till vår målgrupp. Det som var nytt för i år var att vi provade på att annonsera på Instagram vilket gav ett väldigt bra resultat med många anmälningar i samband med annonsen. Programrådet fungerar som ambassadörer i det utåtriktade arbetet på sociala medier, både på Miljötingens officiella konton och på sina egna.

Miljötingens projektledning har tillsammans med programrådet besökt ett antal skolor och fritidsgårdar i Dalarna och Gävleborg för att marknadsföra Miljötingen.

I år har deltagarantalet ökat vilket bryter en tidigare nedåtgående trend. Från förra årets deltagande: 84 till årets då vi landade på 115.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

8. Miljötingskonferensen 2017

8.5 Program

Miljötinget genomfördes i år under tre dagar. Då vi år igen valde att gå upp från två dagar, som eventet var förra året, till tre dagar som det oftast har varit genom åren. Det gav oss möjligheten att utforma ett mer givande och avslappnat program där tid till exempel gavs för två workshops-pass med 11 workshops att välja på. Samt att ett antal deltagare uttryckte att det fanns mer tid och möjlighet till att träffas och samtala vilket skapar det nätverkande som Miljötinget eftersträvar. Målet och utmaningen är att ha ett program som kan tänkas passa människor oavsett tidigare kunskapsnivå. Genom att genomföra en mångfald av olika aktiviteter hoppas vi nå ut till en bred målgrupp. Programpunkter med fokus på kunskap blandas med nätverkande och live-underhållning. *Se bilaga 4 för konferensens program.*

8.6 Lärarfortbildning

I samarbete med Globala Skolan planerades en lärarfortbildning, likt den som genomfördes 2016. Syftet med lärarfortbildningen har varit att ge verktyg till de som arbetar i skolan att implementera hållbar utveckling i klassrumsundervisningen. På grund av brist på lokaler och andra omständigheter togs ett beslut att ställa in lärarfortbildningen tidigt i processen.

8.7 Miljöarbete

Miljötinget för ett gediget arbete för att minska den negativa klimatpåverkan. I år, precis som tidigare år, ansökte konferensen att bli ett Miljömärkt event av stiftelsen Håll Sverige Rent. En ansökan som godkändes. I år genomfördes inget kontrollbesök av stiftelsen men alla inblandade arbetade utifrån de krav stiftelsen ställde på arrangören¹. *Se bilaga 5 för godkännandet av Miljömärkt event 2018*

8.8 Genomförande av konferensen

Alla deltagare åkte kollektivt med Dalatrafik och X-trafik till årets konferens. Dalatrafik sponsrade de resor genom Dalarna som var med kollektivtrafik och Region Gävleborg sponsrade X-trafiks resor.

Vår första föreläsare Linus Wellander arbetar på Myndigheten för ungdoms och civilsamhällsfrågor (MUCF) Hans föreläsning handlade om hur unga kan påverka och peppade deltagarna inför den kommande helgen. Föreläsningen var en av de mest uppskattade programpunkterna under helgen och deltagarna kom verkligen igång i sitt engagemang. Syftet med Linus Welanders föreläsning var att visa deltagarna att det faktiskt går att som ung göra skillnad och att ge praktiska råd för påverkansarbete.

<https://www.hsr.se/node/1167>

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Vi fortsatte sedan konferensen med Rosanna Endre som representerar den världskända organisationen Greenpeace. Eftersom årets tema var konsumtion låg mycket fokus i föreläsningen på just detta samt hållbar produktion och dess samband.

För att avrunda med något mer praktiskt bjöd vi in Erik Ahlström, Grundare av den världskända trenden - Plogga. Det vill säga att jogga och plocka skräp. Han höll en kort presentation och sedan var det dags för deltagarna att prova på det världsomspännande konceptet.

En programpunkt som det lagts mycket fokus på under Miljötinget detta år har varit Åsiktstorget. Ett flertal organisationer var på plats för att presentera sin verksamhet. Närmare 15 organisationer anmälde sig för deltagande på Åsiktstorget. Flertalet av organisationerna kom senare än avtalat och ett antal uteblev även helt utan förklaring till varför. Däremot var deltagarna väldigt aktiva under programpunkten och det var nästintill alltid fullt vid alla organisationer som var på plats.

Genom en bred blandning på workshops finns det chans att fördjupa sig i det ämne som intresserar. Vid anmälan får deltagaren själv välja en workshop. För att matcha ungdomarnas intresseområden tas workshops fram i samråd med programrådet. *Se bilaga 6 för de workshops som deltog.*

I debatten deltog representanter från fyra stycken ungdomsförbund med moderparti i riksdagen. En bra blandning av olika förbund uppnåddes och debatten fick en god dynamik. De flesta ungdomsförbund har visat stort intresse för att delta i Miljötinget, både i debatten och på Åsiktstorget.

En årlig tradition är att ha en manifestation genom den kommun vi befinner oss i. I år gick den från Resecentrum längs Åsgatan och korsade stora torget. Vidare upp längs Kristinagatan till Trotskatan där deltagarna gick tillbaka till resecentrum och där avslutades Miljötinget 2018.

Årets live-akt var världsartisten Sandro Cavazza. Något som var otroligt uppskattat av deltagarna och Sandro själv uttryckte också att publiken var helt fantastisk. Youtube-fenomenen Random Making Movies deltog under Galamiddagen och berättade om livet som Youtuber samt anordnade challenges där deltagarna själva fick delta. Att detta var en höjdpunkt under helgen går det absolut att säga. Under galamiddagen gästades konferensen även av Jazzmusiker från Musikkonservatoriet i Falun. Samt poeten Kullab från Borlänge som vunnit tävlingen "Ortens bästa poet" 2017.

8.9 Exponering

Under 2018 har P4 Dalarna, P4 Gävleborg, SVT Dalarna samt Dala-Demokraten under året och själva eventet publicerat artiklar och reportage om Miljötinget

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

2018. Projektet Miljötinget blev även under året nominerade med deras nuvarande projektledare Anna Sjögren till årets unga Miljöhjälte av WWF. *Se bilaga 7 för ett urval av artiklar och inslag.*

9. Övrigt

Miljötinget är tillsvidare ordinarie verksamhet arrangerat och finansierat av Region Dalarna och Region Gävleborg i samarbete med en ny värdkommun. Projektet fortsätter under 2019 och Region Dalarna behåller huvudansvaret, projektledartjänsten för Miljötinget 2019.

10. Bilagor

Bilaga 1 - Förväntningar på Miljötingets Värdkommun 2018

Bilaga 2 - Ankomstenkät Deltagare

Bilaga 3 - Utvärdering Deltagare

Bilaga 4-Programmet för Miljötinget 2018

Bilaga 5 – Godkänd ansökan om Ett hållbart event av Håll Sverige rent

Bilaga 6 – De olika valbar workshopen

Bilaga 7 – Urval av artiklar om Miljötinget 2018

Dalarnas regionala livsmedelsstrategi mot 2030

Dalarnas regionala livsmedelsstrategi mot 2030

Vi befinner oss i en tid när allt mer av maten på våra tallrikar kommer från andra delar av världen. Handel med livsmedel ger tillgång till många livsmedel som inte kan produceras på våra breddgrader. Men det finns flera anledningar till att öka produktionen av livsmedel i Dalarna. Livsmedel producerade i Dalarna har många kvalitativa mervärden som bidrar till en hållbar utveckling för hela samhället och ger hälsobringande och god mat i våra hem.

Möjligheterna att producera mer livsmedel i Dalarna är stora. Vi har ett variationsrikt landskap med fjäll i väster, bördiga jordbrukslandskap längs älvens många dalgångar, runt Siljansringen och mer småskaliga förutsättningar vida spritt i länet. Men det är inte bara i det klassiska jordbruks- och fjälllandskapet som morgondagens livsmedelsproduktion i Dalarna bedrivs och kommer att bedrivas. Det finns goda förutsättningar för ökad livsmedelsproduktion genom innovativa lösningar exempelvis nya produktionsmetoder, användning av restflöden och produkter av material och energi som kommer från vår industri- och skogssektor och från våra tätorter.

Dalarnas kulturlandskap är en produkt av traditionell livsmedelsproduktion. Allt eftersom lantbruk lagts ned och marken slutar brukas så ändrar landskapet sin karaktär. Vackra och artrika miljöer där livsmedel producerats i generationer behöver brukas för att inte växa igen. Landskapet behövs för livskvalitet och välmående och är en viktig ingrediens för besöksnäringen i Dalarna.

"Vi har världens bästa bönder, världens bästa djurhållning och det minsta antibiotikaanvändandet. Men vi måste gå ännu längre, omställningen till ett hållbart jordbruk måste ske på hela planeten om vi ska nå miljömålen"

Johan Rockström, professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet och chef för Stockholm Resilience Centre.

DALARNAS VISION:

Mer värden med mat från Dalarna

ÖVERGRIPANDE MÅL:

Med konkurrenskraftiga företag och hållbara metoder ska livsmedelsproduktionen i länet öka och ge smakrika och hälsosamma livsmedel som skapar sysselsättning, hållbar tillväxt och en levande landsbygd för nuvarande och kommande generationer i **hela Dalarna.**

Strategiska insatsområden

Dalarnas livsmedelsstrategi visar länets prioriteringar för att nå den övergripande målsättningen till år 2030. Arbetet i Dalarnas livsmedelsstrategi utgår från de tre strategiska insatsområdena som lyft i den nationella livsmedelsstrategin, regler och villkor, konsument och markans och kunskap och innovation. Länsspecifika mervärden och utvecklingsområden har pekats ut vilka alla tillsammans eller var och en för sig kan bidra till en ökad livsmedelsproduktion i Dalarna.

Regler och villkor

Det nationella målet för det strategiska området regler och villkor är att formningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförenklingar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten.

FÖRETAGANDE

I Dalarna möter vi framtidsutmaningar med lust, vilja och skapandekraft. Livskvalitet och framtida välbefinnande bygger på att hela länet kan utvecklas och att det är enkelt att driva företag. Långsiktiga villkor är av stor vikt för att företagen ska kunna planera och utveckla sin verksamhet. Det ska vara lätt att göra rätt att förstå och följa regelverk. Regionalt är det framförallt tillsynsarbete och handläggningstider i samverkan med bemötande som kan bidra till näringslivsutveckling i hela livsmedelsbranschen. Det måste finnas grundläggande service och väl fungerande infrastruktur som skapar goda förutsättningar för företagande och livsmedelsproduktion i hela Dalarna. En livskraftig livsmedelsproduktion kräver väl fungerande utbildningssystem samt att ägarskiftet stimuleras och underlättas. För att locka unga och nya grupper till livsmedelssektorn måste attraktionskraften i näringen öka och genom att stärka företagets konkurrenskraft blir näringen attraktivare och långsiktigheten i produktionen säkerställas.

LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING OCH REGIONAL BEREDSKAP.

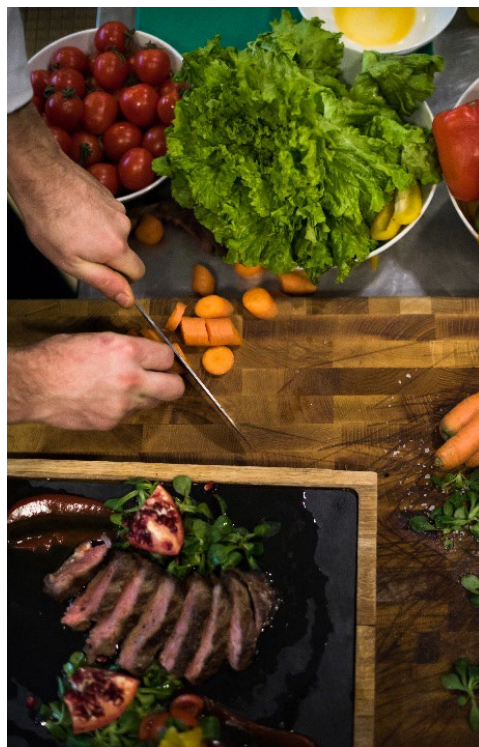
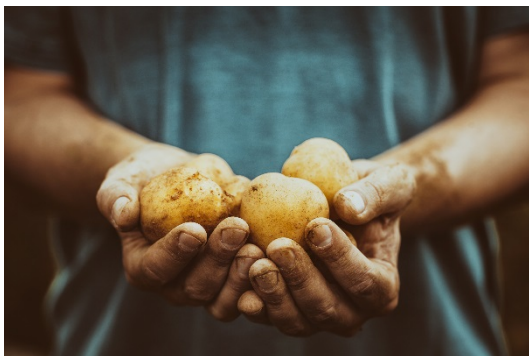
Med ökad globalisering, migration, klimat-, och miljöförändringar blir en säker livsmedelsförsörjning allt viktigare. EUs jordbrukspolitik kännetecknas av en gemensam marknad och det fria varuflödet är basen i försörjningsberedskapen. Såväl privata som offentliga aktörer arbetar med att effektivisera sina processer och att lagerhålla varor i så liten utsträckning som möjligt. Det betyder att befintliga resurser inom livsmedelsområdet inte är tillräckliga vid samhällsstörningar vilket gör den lokala livsmedelsproduktionen i Dalarna viktig.

Den lokala livsmedelsproduktionen är idag beroende av insatsmedel i form av fossila bränslen, gödsel- och bekämpningsmedel. För en god regional beredskap ska livsmedelsproduktionen upprätthållas även i tider av begränsad import eller andra former av störningar. Ett sätt att arbeta med detta är att använda sig av lokala insatsmedel och de ekosystemtjänster som skapas i odlingsystemen.

Klimatförändringarna ställer också nya krav på livsmedelsproduktionen och det finns ett ökat behov av att klara extrema väderhändelser som till exempel torka och stora regnmängder. Därför behöver Dalarna ett robust produktionssystem som klarar av att försörja länet med mat även i en förändrad framtid.

MER VÄRDE 2030

- Det ska vara attraktivt att verka i livsmedelsbranschen och antalet sysselsatta har ökat.
- Dalarna har en god regional beredskap och säker tillgång på livsmedel.

Konsument och marknad

Det nationella målet konsument och marknad är att konsumenterna ska ha ett högt förtroende för livsmedlen och kunna göra medvetna och hållbara val, exempelvis av närproducerat och ekologiskt. Marknaden för livsmedel ska kännetecknas av en väl fungerande konkurrens. Den svenska livsmedelsexporten ska ges förutsättningar att öka för att möta efterfrågan på relevanta marknader.

LANDSBYGDSUTVECKLING, TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING

En konkurrenskraftig livsmedelssektor är en förutsättning för en levande landsbygd, sysselsättning och hållbar tillväxt i hela länet. För att stärka konkurrenskraften inom hela kedjan är mervärdesskapande produktion och förädling samt marknadsföring centrala delar. Den svenska livsmedelsproduktionen är världsledande vad gäller hållbarhet och livsmedelssäkerhet. Dalarna som varumärke har stor potential på exportmarknaden och är tillväxtskapande. Med ökad samverkan mellan olika samhällsaktörer kan kluster och nätverk växa fram som stärker den lokala produktionen och förädlingen som skapar nya företag och arbetstillfällen i hela länet.

Offentliga aktörer ska bidra till en ökad försäljning av mat från Dalarna och Sverige genom att efterfråga mervärden som god djurvälstånd, liten miljö- och klimatpåverkan vid offentlig upphandling av livsmedel. Från myndighetshåll är det viktigt att åkermarken skyddas från annan exploatering om livsmedelsproduktionen ska öka.

BESÖKSNÄRING

Dalarna är landets ledande besökslän efter storstadslänet. Varje år har Dalarna mer än fem miljoner gästnätter vilket bidrar till sysselsättningen i länet. En god restaurangnäring och lokal produktion bidrar till mervärden som stärker besöksnäringen och skapar förutsättningar för en ökad livsmedelsproduktion. Lantbruket har en viktig roll i formandet av det attraktiva landskapet i Dalarna och den lokala maten är en del i berättelsen om bygden.

HÄLSA OCH BRA MATVANOR

I Dalarna är hälsa och bra matvanor en fråga om jämlika livsvillkor. Den mat som produceras och konsumeras i länet ska inte bara ge fler jobb och hållbar tillväxt utan även bidra till att uppnå regeringens folkhälsomål. Jämlik hälsa stärker människors handlingsutrymme och ger möjligheter att etablera hälsosamma levnadsvanor. Det ska vara enkelt att välja bra och hälsosam mat på restaurang, i butik och på offentliga matserveringar. God hälsa på lika villkor är en förutsättning för hållbar utveckling och tillväxt.

DJURHÄLSA OCH DJURVÄLFÄRD

En god djurhälsa är en viktig faktor för en expansiv och hållbar livsmedelskedja. I Sverige har lantbrukare och veterinärer i samverkan med staten och branschorganisationer under en lång tid arbetat med sjukdomsbekämpning, förebyggande djurhälsovård och god djuromsorg. Det goda samarbetet har resulterat i ett bra hälsoläge i den svenska djurhållningen. Friska djur är en förutsättning för god lönsamhet och bidrar till ett bra klimatarbete.

Det finns många mervärden från den svenska djurhållningen. Globalt bidrar den stora antibiotikaanvändningen till antibiotikaresistens som kan försvåra en framtida livsmedelsproduktion. I Sverige har vi låg användning av antibiotika till livsmedelsproducerande djur samt låga nivåer av antibiotikaresistens. Detta grundar sig bland annat i att djurhållare och veterinärer under lång tid har arbetat med att utrota och förebygga infektionssjukdomar. Djurhållningen i Dalarna har ett gott smittskyddsläge och livsmedel producerade här har en hög livsmedelsäkerhet.

MILJÖ- OCH KLIMATANPASSNING

Jordbruk skapar våra odlingslandskap och påverkar många ekosystem. Odling och djurhållning har format och präglat landskapet i Dalarna och gjort att det finns ett biologiskt och kulturellt rikt odlingslandskap. Unika djurraser och växtsorter har utvecklats genom förädling och avel i generationer av lantbrukare och trädgårdsodlare.

Men produktionen kan ha negativa konsekvenser på miljö och klimat. En del av miljö- och klimatpåverkan från livsmedelskedjan kommer från primärproduktionen. Därför är det särskilt viktigt att kunskap och kompetens finns för att producera på ett klimat- och miljösmart sätt. I senare delar av livsmedelskedjan går det att göra mycket genom att arbeta med att minimera svinn, effektivisera produktionsprocesser och att välja de matvaror som är mest miljö- och klimatsmarta. Maten från Dalarna är i internationell jämförelse bättre ur både ett miljö- och ett klimatperspektiv än den importerade maten. Det finns därför många skäl till att välja lokal mat då det är möjligt. När vi ökar produktionen av livsmedel i Dalarna är det väsentligt att ekonomisk lönsamhet går hand i hand med miljöförbättrande metoder som bidrar till att nå våra nationella miljömål.

MER VÄRDE 2030

- **Produktionsvärdet för den totala livsmedelsproduktionen ska öka med 50 procent till år 2030 och bidra till landsbygdsutveckling hållbar tillväxt och sysselsättning.**
(Jämförelse med medeltal från åren 2013–2017)
- **Lokal mat är en del av upplevelsen för besökaren i Dalarna vilket främjar en ökad livsmedelsproduktion.**
- **Hälsosamma livsmedel ska vara tillgängligt för alla i Dalarna.**
- **Det ställs krav på miljöhänsyn, exempelvis specifika krav på djurskydd och växtodling, vid 100 procent av de offentliga upphandlingarna av livsmedel.**
- **God djurhållning och djurvälstånd utmärker livsmedel från Sverige och Dalarna och efterfrågas av konsumenten.**
- **En miljö- och klimatsmart livsmedelskedja skapar ekosystemtjänster och bidrar till livsmedelsbranschens värdeskapande och lönsamhet.**

Kunskap och innovation

Det nationella målet för det strategiska området kunskap och innovation är att stödja kunskaps- och innovationssystemet för att bidra till ökad produktivitet och innovation i livsmedelskedjan samt hållbar produktion och konsumtion av livsmedel.

INNOVATION

Innovation är att skapa nytt värde av idéer. En viktig del i den kommande produktionsvärdeökningen inom livsmedelssektorn i Dalarna är ett gott innovationsklimat. Innovationsmiljöer i form av kluster och nätverk av företag och intressenter bildar styrkor som stimulerar till att specialiserade produkter och tjänster utvecklas. Forskning och kunskap kan spridas och locka nya företagare till livsmedelssektorn. En god samverkan mellan näringsliv, utbildningsanordnare och myndigheter kan skapa bättre förutsättningar för företagsutveckling i Dalarna. Hållbara och innovativa produktionsformer och produkter ger konkurrenskraftiga företag som stärker hela Dalarna.

UTBILDNING OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Forskning, utbildning och erfarenhetsutbyte är grunden för kompetensförsörjning och konkurrenskraft i livsmedelskedjan. Förutsättningarna för livsmedelsproduktion skiljer sig åt mellan länets delar och behovet av stöd och rådgivning ser olika ut. Rådgivningen inom lantbruket behöver stärkas så att lantbrukare kan utveckla sitt företag och öka dess lönsamhet.

Medelåldern i lantbrukarkåren är hög samtidigt som det råder stor brist på arbetskraft i olika delar av förädlingskedjan. Kompetensförsörjningssystemet har svårt att möta dagens behov på arbetsmarknaden vilket kräver bättre samverkan mellan olika samhällsaktörer som ökar kunskapen och möter det regionala kompetensbehovet i hela livsmedelssektorn.

MER VÄRDE 2030

- **Ett starkt livsmedelskluster är etablerat där nya värden och produkter har skapats genom samverkan i livsmedelsbranschen.**
- **Dalarna har etablerat ett kompetenscentrum som skapar förutsättningar för ökad kunskap och bättre matchning mellan arbetstagare och arbetsgivare som stärker hela livsmedelsbranschen.**

Förankring av strategin och det fortsatta arbetet

Strategins övergripande målsättning är förankrad hos livsmedelsstrategins samverkansaktörer, Region Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarnas län samt branschföreträdare LRF.

Samverkanaktörerna har en viktig roll i att säkerställa kopplingar mellan livsmedelsstrategin och andra strategier som till exempel Dala Strategin, Agenda för smart specialisering, Dalarnas miljömål, Klimat och energistrategin, handlingsplan för kompetensförsörjning med flera.

Dalarnas regionala livsmedelsstrategi är den politiska viljeinriktningen där målformuleringen talar om vilka mervärden som en ökad livsmedelsproduktion har skapat till år 2030. Den regionala livsmedelsstrategin ska omsättas i en handlingsplan med konkreta åtgärder och uppföljningsbara mål. En viktig del är också att skapa förutsättningar och stödja ett klusterinitiativ för branschen.

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

1	Företrädarskap	2
1.1	Brådskande beslut	2
1.2	Företrädarskap	2
1.3	Vidaredelegering	3
2	Verksamhet	4
2.1	Organisation	4
2.2	Projekt- och företagsstöd	4
3	Personal	5
3.1	Bisyssla	5
4	Ekonomi	5
4.1	Investeringar	5
4.2	Upphandling	6
4.3	Fordringar	7
4.4	Gåvor	8
4.5	Försäkringar	8

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

1 Företräderskap

1.1 Brådiskande beslut

1.1.1	Besluta i brådiskande ärenden där nämndens beslut inte kan avvaktas	Ordföranden	Kommunallagen 6 kap. 39 § Anmäls på nästa nämndsammanträde. Motivering till varför beslutet är brådiskande dokumenteras i beslutet.
-------	---	-------------	---

1.2 Företräderskap

1.2.1	Rätt att företräda nämnden bl.a. genom undertecknande av skrivelser på nämndens vägnar och att svara på skrivelser ställda till nämnden.	Ordföranden
1.2.2	Besluta om förvaltningschefens uppdrag som ryms inom befintligt avtal och budget	Ordföranden
1.2.3	Underteckna avtal och överenskommelser av icke principiell karaktär inom ramen för fastställd budget	Förvaltningschefen

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

1.3.4	Söka bidrag från extern part och teckna avtal i samband med bidragsansökningar	Förvaltningschefen	Beslut får inte strida mot fastställd verksamhetsplan och budget
1.3.5	Avge yttranden och svar till andra myndigheter i tillsynsändan	Förvaltningschefen	
1.3.6	Beslut vad gäller utlämnande av allmän handling som ska prövas av myndigheten enligt offentlighets- och sekretesslagen.	Chefsjuristen/ Landstingsjuristen	Den enskilde ska informeras om möjligheten att begära myndighetens prövning och att det krävs ett skriftligt beslut av myndigheten för att beslutet ska kunna överklagas. (OSL 6:3)

1.3 Vidaredelegering

1.3.1	Vidaredelegera beslutanderätten till annan tjänsteman med stöd av kommunallagen 7 kap 6 §.	Förvaltningschefen	Gäller endast i den mån det inte står i kommentarsfältet att beslutet ej får vidaredelegeras. Beslut som fattas med stöd av vidaredelegering skall anmälas till förvaltningschef och till regionala utvecklingsnämnden. Dessa vidaredelegeringar ska vara skriftliga och ska publiceras på regionens intranät.
-------	--	--------------------	--

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

1.3.2	Besluta om behörigheter för verkställighetsbeslut	Förvaltningschefen	Se särskild verkställighetsförteckning
-------	---	--------------------	--

2 Verksamhet

2.1 Organisation

2.1.1	Besluta om mindre förändringar av verksamhetens omfattning och inriktning som inte är av principiell karaktär	Förvaltningschefen
-------	---	--------------------

2.2 Projekt- och företagsstöd

Projekt- och företagsstöden styrs av statliga förordningar och regleringsbrev vad avser formen och ska innehållsmässigt ligga i linje med Dalastrategin inklusive underliggande agendor, EU-programmen för Norra Mellansverige och Interreg Sverige-Norge samt den nationella strategin

2.2.1	Projektstöd under 1 000 000 kr	Förvaltningschefen	Projektstöd över 1 000 000 kr besluta av regionala utvecklingsnämnden.
2.2.2	Företagsstöd	Förvaltningschefen	

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

2.2.3

Beslut om utbetalning av projektstöd och företagsstöd samt ändrings och tilläggsbeslut

Enhetschef Strategi och finansiering

3 Personal

3.1 Bisyssla

3.1.1

Beslut om förbud mot bisyssla i enlighet med LOA, AB och internt fastställda regler

Förvaltningschefen

Rätten får inte vidaredelegeras

4 Ekonomi

4.1 Investeringar

4.1.1

Investeringar överstigande 1 prisbasbelopp och understigande 10 Mkr per objekt som inte är strategiska investeringar.

Förvaltningschefen

En investering är en utgift avseende ett enskilt objekt eller genomförande av uppdrag, som både har en livslängd om minst 3 års varaktighet och uppgår till minst ett prisbasbelopp (exklusive moms). Ett investeringsobjekt kan inkludera sammanhängande tjänster. Investeringar över 50 Mkr beslutar fullmäktige om. Strategiska investeringar och investeringar mellan 10 och 50 Mkr beslutar respektive nämnd om.

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

4.2 Upphandling

4.2.1	Beslut om uppdrag till upphandlingsavdelningen att göra upphandling för förvaltningens räkning	Förvaltningschefen/ Enhetschef	Inom ramen för förvaltningens/enhetens budget och överordnade beslut
4.2.2	Fastställa upphandlingsdokumenten för upphandlingar inom förvaltningens ansvarsområde efter samråd med upphandlingschef eller avtalschef i enlighet med lag om offentlig upphandling (LOU)	Förvaltningschefen/ Enhetschef	
4.2.3	När det är fråga om avropningsbart ramavtal: Fatta beslut om tilldelning och underteckna ramavtalet inklusive att sluta avtal med inköpscentral om att sköta upphandlingen.	Upphandlingschefen/ Avtalschefen	Med rätt att vidaredelegera enligt 6 kap. 4-7 §§ lagen om vissa kommunala befogenheter

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

4.2.4	När det inte är fråga om ramavtal: Fatta beslut om tilldelning , underteckna köpeavtal inklusive att sluta avtal med inköpscentral om att sköta upphandlingen.	Upphandlingschefen/ Avtalschefen	Med rätt att vidaredelegera enligt 6 kap. 4-7 §§ lagen om vissa kommunala befogenheter.
4.2.5	Avbryta pågående upphandling eller häva pågående avtal på förekommen anledning	Upphandlingschefen	Efter konsultation med Rättsavdelningen.
4.3 Fordringar			
4.3.1	Besluta om nedskrivning och avskrivning av fordringar upp till ett belopp maximerat till två prisbasbelopp per gäldenär.	Ekonomidirektören	
4.3.2	Besluta om reglering av ersättningskrav högre än 10 tkr riktade mot nämnden, dock högst belopp motsvarande självrisk i Region Dalarnas ansvarsförsäkring jämte debiterad moms.	Ekonomidirektören	

Regionala utvecklingsnämndens delegeringsbestämmelser enligt beslut 2018-12-14, RUN § xx/xx

4.4 Gåvor

4.4.1

Besluta om mottagande av gåvor till förvaltningens verksamhet som uppgår till minst 1/100 prisbasbelopp och högst två prisbasbelopp.

Förvaltningschefen

Beslut om mottagande av gåvor som understiger 1/100 prisbasbelopp utgör verkställighetsbeslut som får beslutas av enhetschef

4.5 Försäkringar

4.5.1

Undertecknande av försäkringsavtal

Förvaltningschefen med kontrasignering av försäkringssamordnaren

Försäkringssamordnare är fastighetschefen eller den som fastighetschefen vidaredelegerat uppgiften till

Instruktion för

Beredningen för Dalarnas utveckling (BDU) - ett samverkansorgan för Region Dalarna och Dalarnas kommuner i regionala utvecklingsfrågor

§ 1 Syfte

Syftet med Beredningen för Dalarnas utveckling (BDU) är att fördjupa samverkan mellan länets kommuner och Region Dalarna i gemensamma utvecklingsfrågor och genomförandet av Dalastrategin.

Ett gemensamt agerande för Dalarnas bästa ska åstadkommas i balans med den kommunala och regionala självstyrelsen. Detta ställer höga krav på förankring och en väl fungerande berednings- och genomförandeprocess. För att beredningens arbete ska bli effektivt är det viktigt att dess ledamöter är väl förankrade och har en strategisk position i sina respektive organ som möjliggör att de kan svara för de frågor som behandlas. BDUs arbetsform ska präglas av öppenhet och transparens, där ledamöternas obundna och gemensamma diskussion syftar till att nå enighet i de frågor beredningen behandlar.

§ 2 Uppdrag

BDUs främsta uppdrag är att bereda frågor inför regionala utvecklingsnämndens beslut i för territoriet Dalarna strategiska frågor där Dalastrategin ska vara vägledande.

Viktiga frågor för BDU i relation till regionala utvecklingsnämndens beslutsfattande är:

- Strategiska frågor för långsiktig hållbar utveckling av Dalarna.
- Avstämning, samordning och styrning av genomförandet av Dalastrategin.
- Infrastrukturfrågor, exempelvis länsplan för transportinfrastruktur.
- Inriktning avseende användningen av regionala utvecklingsmedel.
- Kompetensförsörjning och arbetsmarknad.
- Företagsstöd och näringslivsutveckling.
- Andra frågor där kommunerna och regionen gemensamt berörs.

BDU är även samverkansorgan för:

- Regionstyrelsen gentemot kommunkollektivet i övergripande strategiska frågor vilka främst sedan ska vidare till regionfullmäktige för beslut eller på egen hand är av strategisk karaktär.
- Gemensamma diskussioner i frågor där regionledning eller kommunkollektivet (företrädd av Dalarnas kommunförbunds styrelse) önskar att frågan tas upp i BDU.

§ 3 Mandat och arbetsformer

BDU är ett informellt samverkansorgan och dess arbetsformer regleras inte i kommunallagen. BDU har därför ingen självständig beslutanderätt.

BDU är oförhindrad att inom sig väcka och behandla övriga frågor som är av sådan karaktär att synpunkter från BDU är värdefulla för frågans behandling.

Vid sammanträden ska kommunallagens bestämmelser om nämnder gälla i tillämpliga delar. Bland annat innebärande att sammanträdesanteckningar, inte protokoll, ska föras och i vilka besluten istället benämns ställningstaganden.

BDU är inte sammansatt på ett parlamentariskt proportionellt sätt varför voteringsbeslut inte kan förekomma. Regionala utvecklingsnämndens ordförande formulerar förslaget till beslut för vidare beslutsfattande i Regionala utvecklingsnämnden och andra beslutsinstanser i Region Dalarna. Ledamot som har avvikande förslag i ett ärende ska redovisa detta i anslutning till hanteringen i BDU. Förslaget kan bifogas anteckningarna från sammanträdet.

Ställningstaganden från BDU överlämnas till regionala utvecklingsnämnden som har att fatta de formella besluten, eller i förekommande fall lämna förslag för beslut i regionstyrelsen eller regionfullmäktige. I frågor där kommunerna och regionen behöver fatta gemensamma likalydande beslut så tar BDU fram en rekommendation om förslag till beslut som sedan beslutas av respektive kommun och regionen. Det säkerställer att BDU inte inskränker eller gör våld på det kommunala självstyret. Tvärt om är det viktigt att det respekteras och säkerställs.

BDUs uppdrag som centralt samverkansorgan med kommunerna inskränker inte Region Dalarnas olika nämnders ansvar för att samverka med kommunerna inom sina respektive områden. Det åligger nämnderna att finna väl fungerande former för detta.

BDU ska 1 - 2 gånger per år samråda med regionstyrelsen om gemensamma frågor.

Mötesplanen för BDU bör samordnas med Dalarnas kommunförbund så att möten kan ske på samma dag. Möten sker 4 - 6 ggr per år enligt en fastställd mötesplan. Mötena ska planeras så att man kan behandla de ärenden som ska avhandlas på regionala utvecklingsnämnden sammanträde. Extra möten kan hållas när det är påkallat.

§ 4 Beredningsprocess

Av central betydelse är vilka ärenden som ska beredas politiskt av BDU. En ledstjärna för beredningens frågor är att de ska vara strategiska, avse territoriet Dalarna och vara av intresse för både kommunerna och Region Dalarna.

Slutligt ställningstagande till vilka frågor som ska hanteras via BDU inför beslut i regionala utvecklingsnämnden avgörs av BDUs presidium.

När frågor i stället kommer sig av en process inför regionstyrelsens hantering av övergripande inriktningsfrågor torde i stället avgörandet av vilka frågor som ska till BDU främst avgöras i samråd mellan regionstyrelsens och kommunförbundets presidier. Här återfinns då sådana frågor som innan regionstyrelsen hanteras av andra facknämnder än RUN. Exempel på det är kulturplan och trafikförsörjningsprogram. Här kan då regionstyrelsens presidium i sådana frågor också utöka regionens politiska besättning i BDU med ansvarig facknämnds presidium .

Vid de fall ett ärende kräver ett beslut i regionala utvecklingsnämnden eller regionstyrelsen vid en tidpunkt som innebär att det inte hinner gå upp i BDU, exempelvis vid nationella remisser med kort svarstid, sker samråd med BDUs presidium.

En tjänstemannagrupp bereder på BDU-presidiets uppdrag de ärenden som ska behandlas av BDU. Tjänstemannagruppen består av föredragande tjänsteman från regionen och kommunsidan och kallas samman av regiondirektören.

§ 5 Beredningens sammansättning

Ledamöter och ersättare i beredningen utgörs av:

Region Dalarna

- Presidiet i Regionstyrelsen

- Regionala utvecklingsnämndens ordinarie ledamöter (11 st)

Kommunerna

- Totalt 15 ledamöter bestående av kommunstyrelsens ordförande i Dalarnas 15 kommuner. För var och en av dessa finns ersättare bestående av oppositionsråd eller motsvarande. Dessa tjänstgör när respektive KSO ej kan närvara.

§ 6 Beredningens presidium

BDUs presidium ska bestå av totalt sex ledamöter enligt följande;

- Presidiet i Regionala utvecklingsnämnden.
- Tre ledamöter från kommunerna, som utses av Dalarnas kommunförbund.

§ 7 Ersättningar

Respektive huvudman ansvarar för eventuella arvoden, resekostnader och övriga ersättningar.

Handläggare
Hans Pontusson
072-305 00 31
hans.pontusson@regiondalarna.se

Datum
2018-11-12

Arbetsutskottet

Inriktningsbeslut AlmeDalarna

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att rekommendera kommande Region Dalarna och Dalarnas kommuner att delta under Almedalsveckan 2019

Sammanfattning av ärendet

Region Dalarna har under åren 2016, 2017 och 2018 samordnat Dalarnas deltagande under Almedalsveckan. Detta har genomförts som två särskilda projekt, båda kallade AlmeDalarna. För det senare projektet, AlmeDalarna 2017-2018, har Visit Dalarna varit projektledare.

En kort sammanfattning av AlmeDalarna 2017-2018 ges i bifogad PowerPoint-presentation. Därutöver bifogas den projektrapport som Visit Dalarna lämnat för 2018.

En sammantagen bedömning är att:

- AlmeDalarna har skapat ett starkt varumärke, som bedöms förknippas med kvalitet i debatten om och genomförandet av regionala utvecklingsfrågor. Detta är en investering som bör tillvaratas i ett fortsatt deltagande under Almedalsveckan
- Ett regiongemensamt engagemang i Almedalen bidrar till att stärka de regionala organisationernas samverkansförmåga för regional utveckling
- Almedalen erbjuder effektiv kompetensutveckling för deltagarna
- En samordnad deltagarhantering möjliggör lägre kostnader för logi och resor

För att möjliggöra ett deltagande under Almedalsveckan 2019 behöver beslut fattas under jan 2019.

Hans Pontusson
Chef Tillväxtenheten

Elsmari Julin
Regionchef

Beslutet ska skickas till

- Dalarnas kommuner
- Regionala utvecklingsnämnden, Landstinget Dalarna